

Bělohradské listy

Vydáno 25. 1. 2013 • Ročník XIII • Cena 16 Kč

1 / 2013

7

Emil Vachek

12-13

Myslivci

14-15

Místní názvy

20-21

Jiří Dědek

Objektivem Bělohradských listů

Foto:
Alena Fléglová, Ladislav Stuchlík,
Josef Vagenknecht, Václav Lejdar

- 2 OBJEKTIVEM
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**
- 3 FEJETON DĚTSKÉ PŘÁNÍ
(JIRÍ VACEK)**
- 4 ZEPTALI JSME SE ZA VÁS**
- 5 STAROSTA ODPOVÍDÁ
ZM INFORMUJE**
- 6 HODNOCENÍ ROKU 2012
(PAVEL ŠUBR)**
- 7 EMIL VACHEK
(JIRÍ VACEK)**
- 8-9 ŽÁKOVSKÝ PARLAMENT
(IVA PLECHÁČOVÁ,
MARTINA VONDRÁČKOVÁ)**
- 10-11 DRÁHA HOŘICE - HRONOV
(ANTONIE VANÍŠOVÁ)**
- 12-13 DOZNĚLÝ POSLEDNÍ
VÝSTŘELY PODZIMNÍCH HONŮ
(LADISLAV STUHLÍK)**
- 14-15 MÍSTNÍ NÁZVY ZÁPADNÍ ČÁSTI
HORNÍ NOVÉ VSI
(JOSEF ŠPŮR, EDUARD ČELIŠ)**
- 16-17 BĚLOHRADSKÁ KVÍTKA
(ALENA FLÉGLOVÁ)**
- 18 Z DOPIŠŮ ČTENÁŘŮ**
- 19 UDÁLOSTI – ZAJÍMAVOSTI**
- 20-21 OSMINÁSObNÝ DĚDEK
(EDUARD ČELIŠ)**
- 22 SKLÁŘ MIROSLAV BRANDEJSKÝ
(JAROSLAV KUGLER)**
- 23 KOSTELY NA BĚLOHRADSKU
– KOSTEL NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE
V MLÁZOVICICH
(ANTONIE VANÍŠOVÁ)**

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE
STRANA 1
LADISLAV STUHLÍK
ZIMA NA HOREŇÁKU

STRANA 24
LADISLAV STUHLÍK
VOCHTROVNA V LÁNECH

**DALŠÍ ČÍSLO
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
VYJDE 22. 3. 2013**

Bělohradské listy
Vydává Město Lázně Bělohrad
Vychází jako dvouměsíčník
Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Svatopluk Hrnčíř, Václav Lejdar, Iva Plecháčová, Josef ŠpŮr, Ing. Pavel Šubr, Mgr. Antonie Vaníšová.
Povoleno MK ČR pod č. E 10901
Adresa: **Město Lázně Bělohrad**
Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad
Telefon: 739 629 482, Fax: 493 792 484
E-mail: mks@lazne-belohrad.cz
Grafika, sazba a tisk: tiskárna ARPA,
Kotkova 792, Dvůr Králové n. L.

DĚTSKÉ PŘÁNÍ

DĚTSKÉ PŘÁNÍ

Dětská přání mohou být naivní i neskutečná, jednoduchá i nesplnitelná, okamžitě uskutečněná a nebo se splní až po mnoha desítkách let. Takové to bylo i s mým jedním dětským snem.

Každý jistě znáte most přes Javorku u lékárny, či nyní přesněji u stejnojmenné restaurace. Na levé straně toku již za mostem, je ve zdi úzké schodiště, vedoucí až k vodě a navíc je zcela dole ještě jakýsi malý bazének. Byla to zřejmě přístupová cesta pro nabírání vody možná pro potřeby kdysi dávno Dědkova a později Kupkova hostince.

Jako malý hošík jsem toužil sejít po schodech dolů až k vodě a tu možnost cítil jako budoucí silný zážitek, i když jsem nějak nevěděl, proč by tomu tak mělo být.

Maminka mi ten úmysl rozmluvila, protože bych mohl upadnout a zranit se. Jako poslušné dítě jsem poslechl. Úmysl ale trval, když jsem byl větší, byla námitka jiná, že bych si určitě umazal šatičky, a k výzkumné cestě opět nedošlo.

Po více než sedmdesáti letech jsem znovu schodiště objevil, rozhlédl se kolem a protože nikdo známý nebyl v dohledu, spustil jsem se po schodech dolů. Hned jsem poznal, že z břehu se jeví jako širší a bezpečnější. Poměrně úzké schůdky, kluzké a nepravidelné, mi daly trochu starostí, ale dostal jsem se ne sice zrovna bezpečně, ale bez větších potíží dolů. Vedle nohou tekla Javorka, vysoké stěny nade mnou mě oddělovaly od světa. U vody byl příjemný chlad, násobený ještě vysokými vlhkými kamennými zdmi. Co bylo zajímavé, že totiž nebylo téměř vůbec nikam vidět. Podle zdi, kde vedou schůdky, jen obloha, po proudu kousek řečiště k místu, kde se protější zeď odkláněla doleva. Proti proudu spodní strana mostu ne zrovna vábně vyhlížející. Proč by také měla být nějaká hezká, když je trvale skryta před všemi zraky. Přes zábradlí mostu bylo vidět kousek budovy lékárny a na protějším břehu bujnou nepěstěnou vegetaci zahrady Pižlova domu.

Nejkrásnější bylo, že ač dole kromě vlnek Javorky nebylo nic, co by stálo za pohled, ta zvláštní atmosféra vlhka, tekoucí vody, kamenných zdí, ticha a oddělení od okolního světa za sestup rozhodně stála... Ani při cestě vzhůru mě nikdo neviděl a nemusel jsem nikomu vysvětlit, co jsem dole vlastně hledal a co nalezl.

Jiří Vacek, foto: Ladislav Stuchlík

Zeptali jsme se za vás

Poštu využívám poměrně často a chodím tam nejen pro důchod, ale také pro různé dobírky a podobně. Dopoledne jsou za přepážkou tři pracovníci - dvě ženy a pan vedoucí, ale skoro žádní lidé tam nejsou. Odpoledne, kdy chodí na poštu nejvíce lidí, je otevřena jedna přepážka, druhá zavřená a ve třetí má pan vedoucí obvykle zataženou žaluzii a před lidmi se schovává. Fronta se tvoří někdy až ven.

Mohli byste poprosit pana vedoucího, aby nám vysvětlil, proč v době, kdy je na poště nejvíce lidí, pracuje jeden člověk, a v době, kdy tam skoro nikdo nechodí, pracují tři?

Josefina Podmoklová

Otevírací doba pobočky České pošty v Lázních Bělohradě je dána směnicemi Generálního ředitelství. V odpoledních hodinách jsou otevřené dvě přepážky od 13,30 do 16 hodin a od 16 do 17 hodin je otevřena pouze jedna přepážka. Před lidmi se neschovávám, ale mám také práci v zázemí pošty (většinou administrativní), kterou samozřejmě musím také udělat. Pracovní doba zaměstnanců je plně využita (podle nařízení z centra je pracovní doba zaměstnanců zkrácená). Bohužel, někdy se frontě nelze vyhnout.

Břetislav Drašar
vedoucí pobočky České pošty v Lázních Bělohradě

Poděl tzv. kočárové cesty mezi Bažantnicí a Bulicí je vysazena ovocná alej. Stromky mají různou výšku a tvar. Podle jakých kritérií je prováděn řez těchto stromků?

Na dotaz, týkající se řezu ovocné aleje provedený studenty naší Střední školy zahradnické Kopidlno, mohu říci:

Jelikož tato výsadba není vedena jako ovocný sad, není zde předpoklad vysokých výnosů. Alej je tvořena více druhy ovocných dřevin, tudíž není možné sjednotit tvary a velikosti korun. Každý rod ovocných dřevin tvoří různý tvar a velikost koruny, zřejmě jsou stromky i na různých podnožích, což významně ovlivňuje další růst stromků (růst je bujný nebo naopak pomalý). Alej je součástí volné krajiny, přičemž její funkce je především estetická, hygienická a krajinnotvorná. Proto byl na aleji proveden udržovací řez (průklest). Ten se provádí u ovocných i okrasných dřevin a následuje po výchovném řezu. Udržovací řez nám udržuje poměr mezi růstem a plodností, je třeba mít vždy na paměti ŘEŽEME JEN TO, CO JE NEZBYTNĚ NUTNÉ. Není třeba se držet přísných tvarovacích řezů určených pro tvarování ovocných stěn a podobně. Je důležité zachovat již zmíněné funkce s co nejmenším zásahem do habitusu dřeviny. Je nutné si uvědomit, že každý řez je násilný a nevratný zásah do života stromu i celé biocenózy, proto je potřeba přistupovat ke každé dřevině individuálně a s citem.

Bc. Milena Bělecká
vedoucí učitelka ODV Střední školy zahradnické Kopidlno

STATUT LÁZEŇSKÉHO MÍSTA LÁZNĚ BĚLOHRAD

Jak a proč vzniká v našem městě nový statut lázeňského místa?

Při zadání úkolu a následně zpracování návrhu nového statutu našeho města vycházela lázeňská komise města Lázní Bělohradu ze tří základních materiálů:

1. Stávající a stále platný Statut lázeňského místa Lázně Bělohrad, přestože jej schválila Rada východočeského KNV v Hradci Králové svým usnesením již 23. 12. 1963 dle zákona 43/1955 Sb. o československých lázních.

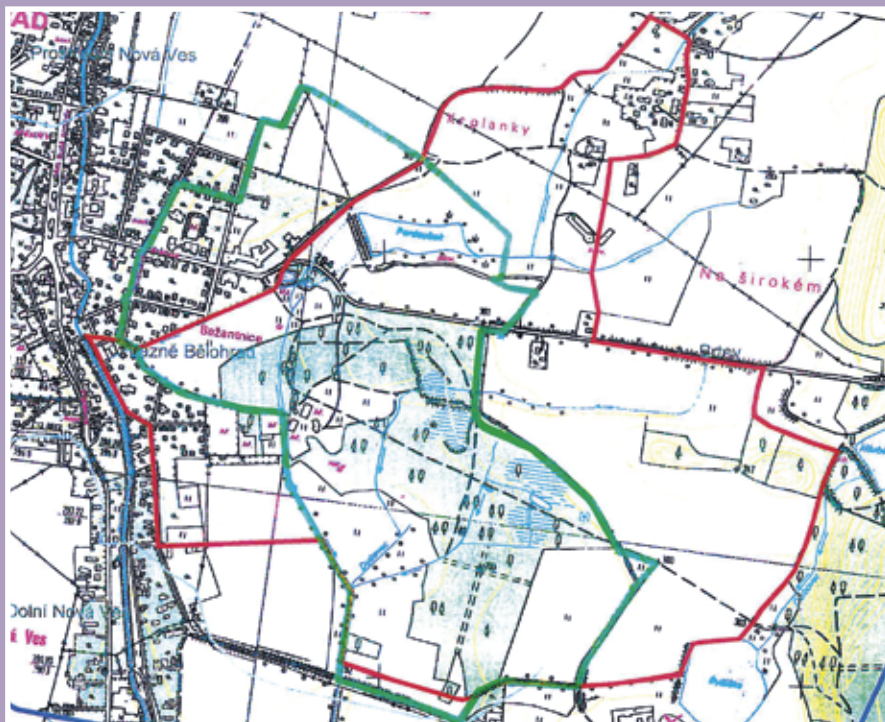
2. Lázeňský zákon č. 164/2001 Sb., hlava VI - Přírodní léčebné lázně a lázeňská místa, kde jsou zakotveny podmínky pro přírodní léčebné lázně a podmínky pro stanovení lázeňského místa. Zde je uvedeno, že režim ochrany lázeňského místa stanoví právě lázeňský statut, který nově schvaluje pro každé lázeňské místo svým nařízením vláda. V uvedeném zákoně jsou zakotveny základní požadavky na vnitřní lázeňské území, ale např. i povinnost obce dbát na dodržování opatření uvedených v lázeňském statutu, podmínky užívání i zrušení označení „lázně“ v názvu obce atp. Tímto zákonem je zřízena lázeňská komise, jejímiž členy jsou v našem městě tři zastupitelé, starosta města, ředitel lázní a vedoucí kulturního střediska.

3. První schválený statut dle nového lázeňského zákona, a to Statut lázeňského místa Karlovy Vary, který schválila vláda v srpnu 2012 po téměř dvouletém schvalovacím kolečku, byl označen jako vzor a bylo jasně řečeno při konzultaci na ministerstvu zdravotnictví, že tento „vzorový statut“ bude základem pro všechna ostatní lázeňská místa, tedy i pro Lázně Bělohrad.

Co tedy ve statutu nesmí chybět.

Nařízením vlády, kterým statut lázeňského místa je, se zejména:

1. vymezí vnitřní a vnější lázeňské území,
2. stanoví se omezení související s výstavbou a rozvojem lázeňského místa,
3. stanoví se činnosti, které se v lázeňském místě omezují nebo zakazují, a zařízení, která se v něm nesmí zřizovat.

Plánek vnitřního lázeňského území - současně platné vnitřní lázeňské území dle materiálů ministerstva zdravotnictví - hranice vnitřního lázeňského území je uvedena zeleně, červeně je uvedena hranice ochranného pásma I. stupně - ochrana minerálních vod.

Starosta odpovídá

Rád chodím na vycházky na Byšičky a vadí mně tam několik let neposekané pozemky kolem kostela a na okolních stráních. Místo navštěvuje hodně lidí a často slyším tento názor. Nemohli byste zařídit posekání těchto pozemků?

Neposekané pozemky na Byšičkách vadí hodně občanům a navštěvníkům našeho města. Město se snažilo tuto nádhernou lokalitu upravit (křížová cesta, oplocení kolem hřbitova, nová štěrková cesta, informační tabule, altánek v Bulici, atd.). Zmiňované pozemky jsme sekali, i když nebyly ve vlastnictví města. Zhruba před 10 lety jsme ale pozemky sekat přestali, neboť přešly ze zaniklého Pastvinářského družstva do vlastnictví státu. Ten ale jejich údržbu už neprováděl. Pozemky, o které mělo zájem i město, byly nakonec vydány v roce 2006 v náhradní restituci. Restituenti ve spolupráci s dalšími investory připravovali na Byšičkách výstavbu golfového hřiště, ze stanovisek různých institucí ochrany životního prostředí ale vyplynulo, že pravidelné sekání těchto pozemků není vhodný způsob jejich údržby. Přitom na těchto stráních by vůbec golfové hřiště nebylo, pozemky by se jen sekaly tak, aby vypadaly slušně. Ze záměru výstavby golfového hřiště zatím sešlo. Na podzim jsme s majiteli pozemků znovu jednali. Jejich záměrem bylo část těchto pozemků navazujících na lesní porosty zalesnit (jih a sever těchto strání). K tomu ale zřejmě nezískají souhlasné stanovisko od orgánů ochrany přírody. Nyní jednáme o tom, že bychom pozemky kolem kostela sv. Petra a Pavla mezi asfaltovou a štěrkovou komunikací odkoupili a udržovali je. Sekání strání severně a jižně od kostela se snažíme ve spolupráci s pracovníky Městského úřadu v Jičíně dohodnout s jejich majiteli, neboť na údržbu těchto pozemků je možné získat dotace. Na podzim

jsme se domluvili na posekání nejhorších úseků kolem kostela, kde nálety už začaly bránit výhledu na kostel. Pokud k dohodě nedojde, přistoupí zřejmě Městský úřad v Jičíně, který dle zákona musí řešit zanedbané pozemky, k sankcím vůči majitelům pozemků. Rozhodně ale není řešením, aby pozemky sekalo město, to bychom mohli za chvíli sekat všechny neudržované soukromé pozemky.

V poslední době chodí z Bělohradu hodně lidí do Javorského mlýna v Dolním Javoří. Nemohlo by město opravit cestu z Horní Nové Vsi kolem Javoroky k odbočce do Dolního Javoří? Po deštích zde zůstávají velké kaluže a cesta je skoro neschůdná.

Bohužel vyšlapaná cesta v části přes pastviny není ve skutečnosti vedena v katastru nemovitostí jako komunikace, navíc je v soukromém vlastnictví. Vloni a předloni jsme jednali s majiteli jednotlivých pozemků o tom, že by byla Klubem českých turistů vyznačena jako turistická trasa a město by ji upravilo a udržovalo. Téměř se všemi majiteli pozemků jsme se domluvili, vše ale skončilo na jediném majiteli, který s tím, aby se po jeho pozemcích chodilo, zásadně nesouhlasil.

V novinách jsem se dočetla, že chcete prostor autobusového nádraží vyasfaltovat. Pokud jde o část mezi spořitelnou a Lázeňským hotelem pod přístřeškem a kolem trafiky a stánku se zmrzlinou, nebylo by lepší jeho vydláždění? V článku také bylo, že rozpočet našeho města je 25 milionů Kč. To mně připadá nějak málo.

Tento prostor samozřejmě nebudeme asfaltovat, ale v letošním roce bude vydlážděn kamennou mozaikou stejně jako chodníky na náměstí. Rovněž bude vybudován nový přístřešek a budou zde umístěny hodiny, na které se hodně občanů také ptá. Co se týče rozpočtu města, tak jeho příjmy činí cca 55 milionů Kč.

25 milionů Kč byly příjmy města ze sdílených daní od státu, které by na základě nového zákona o rozpočtovém určení daní měly v roce 2013 vzrůst na cca 34 milionů Kč. Obě mylné informace byly nějakým novinářským šotkem, přitom jsem novinářku informoval správně jak o vydláždění autobusového nádraží, tak o příjmech města.

Pavel Šubr; foto: Ladislav Stuchlík

ZM informuje

Poslední veřejné zasedání zastupitelstva města v roce 2012 se uskutečnilo ve středu **19. prosince 2012 v aule základní školy K. V. Raise**. Zastupitelé neschválili převod sokolovny z Tělocvičné jednoty Sokol Lázně Bělohrad na město z důvodu nesouhlasu s podmínkami České obce sokolské (vrácení částky 500.000 Kč a vrácení sokolovny T. J. Sokol při neplnění závazků městem) a pověřili starostu jednáním o změně těchto podmínek. Naopak schválili rozpočtové opatření č. 5/2012. Poté diskutovali o rekonstrukci a dostavbě fotbalových kabin, kde uložili radě města připravit smlouvu o poskytnutí příspěvku TJ Lázně Bělohrad a navrhnout řešení této záležitosti. V dalším bodu programu zastupitelé schválili rozpočet města Lázně Bělohrad pro rok 2013 jako přebytkový ve výši příjmů 55.158.660 Kč, výdajů 47.673.460 Kč a financování 7.485.200 Kč. Zastupitelé rovněž schválili zadání realizační projektové dokumentace a výběrových řízení potřebných k zahájení investiční akce výstavby vodovodu a kanalizace v obci Brtev, na kterou město obdrželo dotaci. Dále schválili podpoření výzvy „Zastavte dokončení II. fáze reformy veřejné správy“ a termíny zasedání zastupitelstva města v roce 2013, vzali na vědomí zprávu z jednání finančního výboru a informaci o situaci ve Vodohospodářské a obchodní společnosti, a.s. Jičín.

Pavel Šubr

Hodnocení roku 2012

Vážení spoluobčané,

stejně jako v minulých letech se začátkem nového roku 2013 pokusím zhodnotit rok předcházející, tedy rok 2012.

Za velice pozitivní považuji schválení dvou zákonů důležitých pro další rozvoj našeho města. Především jde o **zákon o rozpočtovém určení daní**, který po mnohaletém úsilí starostů menších měst odstraní obrovskou nespravedlnost v rozdělování výnosů z tzv. sdílených daní mezi města a obce. Konkrétně pro Lázně Bělohrad by při meziročním srovnatelném výběru daní měl příjem ze sdílených daní vzrůst zhruba z 25,3 milionů Kč na 34,7 milionů Kč (z 6.800 Kč na občana na 9.300 Kč na občana)! Druhým zákonem, který se podstatně týká našeho města, je **zákon o církevních restitucích**. I když obecně se o něm nechá hodně diskutovat, pro města je jeho přijetí určitě krokem vpřed. Naše město na jeho základě získá téměř 2 ha pozemků v Tyršově ulici určených pro výstavbu rodinných domů, dořeší se vlastnictví k několika menším parcelám v areálu základní školy a k dalším pozemkům, které má ve správě Pozemkový fond.

Naopak nepříznivou zprávou je **přijetí nových vyhlášek týkajících se lázeňství**. Jednoznačně z nich vyplývá výrazné omezení úhrad lázeňské péče ze strany státu a při různých jednáních s ministerstvem zdravotnictví zaznívaly ze strany majitelů a ředitelů lázeňských zařízení hodně katastrofické scénáře. Asi až rok 2013 ukáže, jaké dopady budou tato úsporná opatření na lázně a lázeňská města mít. V roce 2012 se v našem městě uskutečnila akce, o které se musím zmínit. Jde o **odstranění staré ekologické zátěže v areálu firmy Deprag**. Koncem roku 2011 byla podepsána smlouva mezi ministerstvem financí a firmou Aecom, která zajišťuje odstranění této ekologické zátěže. V průběhu roku 2012 potom akce v hodnotě zhruba 100 milionů Kč probíhala a dokončena by měla být zhruba do poloviny letošního roku. Realizační akce tak bude zabráněno hrozícímu znečištění zásob podzemních vod

i ložisek slatiny.

I přes stále mírně klesající příjmy města se podařilo uskutečnit řadu **investičních akcí**, ty největší pak s využitím státních dotací. V roce 2011 byly zahájeny a v roce 2012 dokončeny 3 akce – zateplení městských bytových domů v Kotykové aleji, restaurování kapličky se sochou sv. Jana Nepomuckého v Brtvi a výměna veřejného osvětlení v Lánech, Hřidelci, Uhlířích a v Dolním Javoří. Na všechny 3 akce jsme získali dotace.

Největšími investičními akcemi v roce 2012 potom bylo **zateplení mateřské školy v Horní Nové Vsi** za více než 3 miliony Kč a **výstavba chodníku včetně výměny veřejného osvětlení v Horní Nové Vsi** také za více než 3 miliony Kč. Také tyto akce byly podpořeny dotacemi ze Státního fondu životního prostředí a ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Z dalších akcí bych chtěl jmenovat výstavbu úpravny pitné vody ve Hřidelci, rekonstrukci bytů v domech č.p. 20 a 287, výstavbu autobusové zastávky v Horní Nové Vsi, výstavbu dětského hřiště mezi bytovými domy na sídlišti a rekonstrukci komunikace Za Mostem včetně oprav dalších komunikací ve městě. Z drobnějších akcí potom opravy veřejného osvětlení a výměny svítidel na sídlišti v Zámecké ulici, v Horní Nové Vsi, v Jinově a Nádražní ulici, nátěry několika mostů přes Javorku, výměnu některých plakátovacích ploch a umístění velkoplošných map obcí (Hřidelec, Dolní Javoří a Uhlíře).

V loňském roce jsme získali také dotaci ze SFŽP na **vybudování vodovodu a kanalizace v Brtvi**. Akce za zhruba 50 milionů Kč by se měla realizovat v roce 2014. V průběhu roku 2013 podle výsledků výběrového řízení na dodavatele stavby a také podle názoru brtevských občanů zastupitelstvo definitivně rozhodne, zda se akce uskuteční. Hodně reálné je získat dotaci na **zateplení mateřské školy v Lázních Bělohradě**. Také realizace této akce by se uskutečnila v roce 2014.

Provedli jsme výběrové řízení na firmu, která bude provádět ve městě **svoz komunálního odpadu**. Po odstoupení vítězné firmy ze soutěže byla nakonec smlouva uzavřena s firmou Severočeské komunální služby, která prováděla svoz komunálního odpadu ve městě v posledních letech. Probíhaly také práce na **novém územním plánu města**, kde jeho tvorbu a projednávání ovlivnilo přijetí nového stavebního zákona, jednání s Českou obcí sokolskou

o **převodu sokolovny** z T.J. Sokol Lázně Bělohrad na město, kde jsou zatím podmínky ČOS pro město nepřijatelné. Nepokročila jednání o **revitalizaci zámku**, zde investor čeká na vypsání nových dotačních programů z fondů EU. Bohužel zámek chátrá a najít jeho využití bude velice obtížné. Stejně tak město čeká na vypsání nových dotačních programů z fondů EU s projektem **rekonstrukce domu č.p. 28** v čele náměstí na sídlo městského úřadu.

V roce 2012 jsme řešili ve spolupráci s Policií ČR problémy s **parkováním** kolem lázní, došlo zde k úpravě dopravního značení, přesto nekázeň některých řidičů přetrvává. O víkendech dohlížela na veřejný pořádek a bezpečnost ve městě **bezpečnostní agentura**, neboť vandaly stále baví poškozovat a ničit městský i soukromý majetek.

Městské kulturní středisko připravilo především v letních měsících řadu kulturních akcí, některé ve spolupráci s akciovou společností Lázně Bělohrad. Někdy však nebyla návštěvnost na těchto akcích na předpokládané úrovni, často i vinou nepříznivého počasí. Promítání **kina** probíhá stále v omezeném rozsahu, město zatím nepřistoupilo k jeho digitalizaci a čekáme na další vývoj. Kladně je hodnocena činnost **městské knihovny** i z hlediska pořádaných akcí. Ve městě se opět uskutečnilo hodně **sportovních akcí**, potěšující je, že úspěchy na celostátní úrovni slaví mladí bělohradští sportovci. Tři z nich se umístili v anketě Okresního výkonného výboru ČSTV mezi nejlepšími sportovci okresu – atletka **Radka Hanzlová**, judista **Michal Vaniček** a fotbalista **Miroslav Rybecký**, tři medaile získal na Zimní olympiádě dětí a mládeže biatlonista **Tomáš Tůma**, mistrem ČR v bleskovém šachu se stal **Tomáš Kraus** a jen zranění znemožnilo se dál prosazovat judistovi **Tomáši Vaničkovi**.

V prosinci zastupitelé schválili **rozpočet města pro rok 2013**. Proti roku 2012 jsme do něho mohli díky předpokládaným vyšším daňovým příjmům vzhledem k zákonu o RUD zahrnout **více investičních akcí**. Jde o úpravy autobusového nádraží (zadláždění a nový přístřešek), výměny oken v obecních bytech a na městském úřadě, nová tepelná čerpadla v mateřské škole, odstranění vlhkosti v základní škole, veřejné osvětlení v ulici T. G. Masaryka u Depragu, úpravy okolí rybníku Pardoubek či dokončení dětského hřiště na sídlišti. Předpokládáme také splacení úvěrů, aby město mohlo případně v roce 2014 přijmout úvěr na výstavbu vodovodu a kanalizace do Brtve.

Zastupitelé se zabývali také snahou ministerstva vnitra o další **omezování výkonu státní správy** v městech naší velikosti. Dokonce se uvažuje o jejím úplném zrušení (stavební úřady, matriky). Města a Svaz měst a obcí proti tomuto kroku protestují, o dalším postupu se rozhodne zřejmě v letošním roce.

Vážení spoluobčané, závěrem bych vám všem chtěl popřát, aby rok 2013 pro vás byl bezproblémový a pokud možno úspěšný a aby 13. na konci letopočtu vám přinášela jen samé štěstí.

*Ing. Pavel Šubr – starosta města,
foto: archiv a Ladislav Stuchlík*

Emil Vachek

EMIL VACHEK
bidýlko
humoristický román-feuilleton

Při pohledu na plán našeho města vidíme, že řada ulic je pojmenována po známých osobnostech. V první řadě jsou to postavy mimořádného historického významu, dále pak naši slavní rodáci či ti, kteří svoji životní pouť v našem městě ukončili nebo zde působili. Výjimkou je klidná ulice Vachkova, a protože těch, kteří pamatují tohoto pravidelného každoročního letního hosta v první polovině minulého století, stále ubývá, nebude snad na škodu ho v našem listě představit, dokázat, že ulice byla pojmenována právem.

Dílo spisovatele, novináře a dramatika Emila Vachky obsahuje více než padesát svazků románů, knih povídek a novel, divadelních her, detektivních příběhů, dokumentárních a novinářských útvarů. Samo by naplnilo slušnou knihovni skříní. Není cílem tohoto příspěvku jeho dílo hodnotit, ale ukázat na jeho vztah k Bělohradu a hledat ohlasy jeho pravidelných letních pobytů.

Nejprve stručně připomeňme některá významná období jeho života.

Emil Vachek se narodil roku 1898 v tehdy samostatné obci Pražské předměstí, která je dnes součástí Hradce Králové, a sám se vždy považoval za hradeckého rodáka. Byl čtvrtým dítětem ze skutečně nejchudší rodiny, kde jeho otec byl podruhem, tedy nejnižším pracovníkem na různých statcích, aby se posléze stal správcem konírny v jednom z hradeckých hostinců. Dnes bychom řekli údržbář či garážmistr. Když bylo Vachkoví asi šest let, otec umírá a matka se čtyřmi dětmi se protlouká v nejvyšší nouzi a hladu jako pomocná dělnice. V té době se Vachkoví mnohokrát nuceně stěhovali, vždy pro neplacení nájmu.

Nechme vzpomínat samotného Vachka: „Je pozdní večer, matka jde prosit naši dočasnou domácnost, aby nám poshověla s placením činže, aby odložila naše vystěhování. Domácí paní právě večerela, dojedla nádherný smažený řízek a vysávala morkovou kost. Potom zavřela hlavou. Naštěstí domácí pání a paní nezřídili černou

listinu neplaticích nájemníků, kteří složili jen závdavek a zbytek zůstali dlužní. Tak maminka vždy ještě našla jiný byt a na ulici jsme nespali.“

Později starší sourozenci rodinu podporovali, a proto mohl malý Emil po tehdejší čtyřleté obecné škole nastoupit do reálky. Tento typ školy byl zvolen proto, že na rozdíl od gymnázia byla reálka jen sedmiletá a byl z ní přístup k mnoha úřadům, poště, železnici i na vysokou školu technickou. Ovšem pro mladého Emila to nebyla volba šťastná, jak vzpomíná.

„Neměl jsem nejmenší nadání ke kreslení, bál jsem se rýsování, nerozuměl jsem chemii, ve fyzice se proslavil otázkou, jak dlouhá má být druhá strana čtverce, když první je deset centimetrů, a záhy bylo zjevné mně i profesorům, že na reálku nepatřím.“

Vachek dokončil čtvrtý ročník a přestoupil na obchodní akademii, ale ani tam nebyl spokojen. Přímou vyslobouzením pro něho byl rok 1906, kdy přichází do Prahy, místa, které si vysnil jako Mekku budoucího života. Tam začíná plně novinářskou činnost, krátce ještě studuje na soukromé obchodní škole, ale ani tu nedokončil. Živil se jako lidový fejetonista, později jako redaktor Práva lidu a nakladatelský redaktor. Od třicátých let byl pak spisovatelem na volné noze. Umírá na jaře 1964.

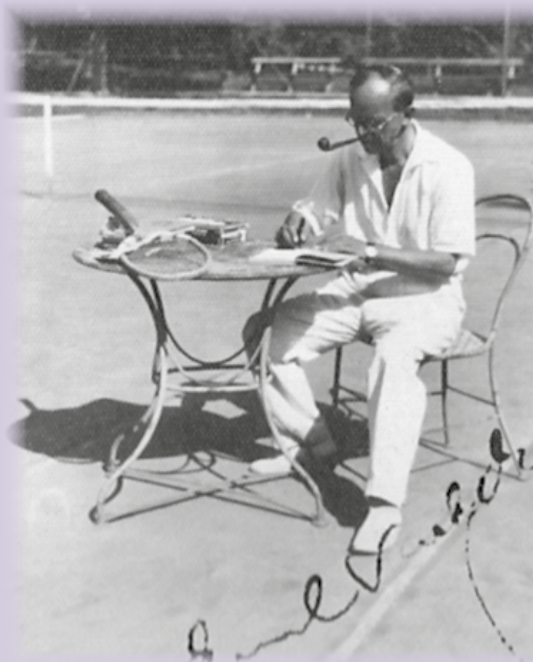
Valná většina jeho prózy je zasazena do Prahy a pražské periferie. Temperamentní vypravěč Vachek se soustřeďuje většinou na člověka nějak mimořádného, vybočeného, vymykajícího se okolí, postiženého. Tam dosahuje překvapivě působivých charakteristik. Postavy, které nejsou nějak poznamenány, naopak vycházejí ploše a šedivě. Naturalistické zaměření vedoucí až k podrobným popisům erotické nezřízenosti, brutality, touhy po moci zcela potlačuje podrobnější mistopisné zaměření. Nenajdeme bližší vazby ani na rodiště, ani na pražské prostředí, vliv Bělohradu se neprojevuje v místním koloritu prózy, ale pouze v popisu některých hlavních postav jeho knih, kdy často nešlo o složení románové postavy z několika žijících občanů, ale převzetí jediného vzoru až s neuvěřitelnou přesností. Ne vždy to ovšem bylo pro naše občany milé, vždyť do okruhu jeho bělohradských přátel patřil i muž s nepřehlédnutelnou tělesnou vadou, ojedinělým vzděláním a zcela neběžným povoláním. Muž se stejnou výraznou vadou a shodnými oběma dalšími znaky je zločincem v jednom Vachkově detektivním příběhu.

Nesporný je vliv bělohradských pobytů na ve své době vysoce hodnocenou románovou trilogii *Chám Dynybyl* o nevzdělaném a primitivním zahradníkovi Dynybylovi. Ten se stává vlastníkem vily sňatkem s dcerou majitele. Inteligentní, kultivovaná a vzdělaná dívka přitahovala pudová sexualita. Je zde shluk mužských i ženských postav, kolem nich propletené vztahy, vášně, nečekané zvraty, křečovitá gesta. V knize jsou kombinovány naturalistické a sentimentální motivy a vyvrcholila zde erotizující linie Vachkovy tvorby.

Inspiraací pro trilogii byly vlastní prožitky autora. Nebylo tajemstvím, že Emil Vachek prožíval při pobytu v Bělohradě celou řadu dobrodružství s místními paními, ale ani to, že na konci dvacátých let docházel za nejen nevzdělanou, ale duševně velice omezenou dívkou do některé z nedalekých obcí, snad do Chotče. To, že některými byla označována jako pologramotná, prý bylo ještě lichotivým oceněním jejího ducha.

Uvedme jednu z jeho myšlenek: *Lépe je pykat za to, co jsme si užili, než litovat to, co jsme propášli.*

Spisovatele Vachka bylo možné vidět celé dny v Bažantnici u tenisu. Podle jednoho pamětníka prohlásil: „Bělohrad žije tenisem, bez něho by nebyl ničím!“ Je to trochu nadnesené, nicméně je zajímavé, že Vachek nezůstal trvale jen divákem za plotem, jak tomu bylo při jeho prvním pobytu. Asi ve čtyřiceti letech věku se pokoušel tenis hrát a pochopitelně byly začátky rozpačité a upřímně řečeno příliš partnerů ke hře nesehnal. Jaké bylo překvapení v dalším létě, kdy se z něho stal docela slušný lázeňský hráč. Vachek se přiznal, že si přes zimu platil trenéra a kryté dvorce.

Slovo nakonec. Najít ve Vachkově díle barvitost našeho města a jeho okolí, ohlas mnohaletých letních pobytů, se nepodařilo. Ve svém díle se zaměřoval převážně na mimořádné postavy, místo děje naznačoval jen velice šedě a neurčitě. Ostatně ke shodným závěrům došli i hradečtí badatelé.

Jiří Vacek, foto: archiv

ŽÁKOVSKÝ PARLAMENT

JAKO AKTIVNÍ SOUČÁST ŠKOLNÍHO PROSTŘEDÍ

Základní škola K. V. Raise Lázně Bělohrad je druhým rokem partnersky zapojena do projektu Respektující žákovský parlament. Projekt, financovaný z OPVK, je realizován pražskou společností CEDU a působí v něm třináct partnerských škol – z každého kraje jedna. Projekt je zaměřen na rozvoj demokracie a spolupráci žáků různého věku.

Bělohradská základní škola zřídila svůj první žákovský parlament již v roce 2001. Během své činnosti ale parlament postupně ztrácel iniciativu a chuť vymýšlet nové podněty k dalším aktivitám a přicházet s novými nápady. Po zapojení do projektu Respektující žákovský parlament se členové parlamentu stali opravdovým týmem spolupracujícím na proměně školy. Na škole jsou do něj zapojeni žáci od 4. do 9. třídy, jejich koordinátorkou je Martina Vondráčková.

„Žákovský parlament je výborný prostředek, jak vést žáky ke konstruktivnímu dialogu, spolupráci a přiložení ruky k dílu,“ říká Jaroslav Jirásko, ředitel bělohradské základní školy. „Za více než dva roky v projektu Respektující žákovský parlament jsme se mnohému naučili, posunuli jsme se k opravdovému aktivnímu a funkčnímu parlamentu a díky lidem z pražského CEDU jsme se stali součástí celostátní sítě škol majících aktivní žákovský parlament. Z toho, co jsme účastí v projektu získali, bych chtěl vyzdvihnout především setkání se zástupci britského sdružení podporujícího žákovské parlamenty ve Velké Británii, a tedy i mezinárodní zkušenosti a kontakty. Demokracie je velké téma, a kdo jiný by měl pomáhat žákům stát se správným demokratickým občanem, než základní škola?“

V druhém pololetí letošního školního roku čeká školní parlament nové období, neboť škola otevře 6. února 2013 Regionální konzultační centrum pro školy z celého Královéhradeckého kraje. Stane se tak konzultačním, poradenským a kontaktním místem pro základní školy, které mají žákovský parlament a budou mít zájem o metodické materiály a nové nápady, jak se školním parlamentem pracovat.

Předsedkyně parlamentu Barbora Labíková, žákyně devátého ročníku, k činnosti parlamentu dodává: *„V parlamentu jsem již dlouho, a tím pádem mi moje třída důvěřuje. To mi dává chuť a sílu vrhnout se do další akce, kterou připravujeme. Náš parlament pracuje jako tým a dokážeme se dohodnout na věcech, které bychom jako jednotlivci nikdy nedokázali udělat. Jsem ráda, že můžu v parlamentu pracovat.“*

Iva Plecháčová, foto: archiv ZŠ

JAK NA FUNGOVÁNÍ A PRÁCI PARLAMENTU NAHLÍŽÍ JEHO KOORDINÁTORKA MGR. M. VONDRÁČKOVÁ?

Členové parlamentu si prošli mnoha zážitky: počínaje volbami a poté slavnostním jmenováním do parlamentu, přes účast na důležitých schůzkách svého parlamentu s vedením školy, až po stanovení pravidel, kterých se parlament musí držet. Mimo jiné si měli členové nově vzniklého parlamentu zvolit jeho název. Ten vznikl hned na první schůzce. Tématem jejich volné diskuse tu totiž byli křečci, domácí mazlíčci několika členů, proto „Křečci LB“.

Ke stmelení celého parlamentu pomohl týdenní aktivní prožitkový kurz uskutečněný v listopadu 2011 ve Sněžném u Dobrušky.

Kurz se nesl v duchu starověké báje o Iásonovi a honby za zlatým rounem. V celé řadě připravených aktivit členové kurzu „nenásilnou formou“ získávali povědomí o tom, co práce v parlamentu obnáší, pro kterou oblast činnosti mají schopnosti. Díky této akci nebyl po návratu do školy problém rozdělit dětem role, které budou v parlamentu zastávat, a parlament mohl začít fungovat.

Úplně první akcí bylo promítání fotek z dobrušského kurzu, které se konalo v aule školy. Noví členové se ujali organizace, vytiskli pozvánky a samotné promítání navíc zpestřili vtipnými komentáři k fotografiím.

Iva Plecháčová, foto: archiv ZŠ

Prubířským kamenem schopností parlamentu byla organizace celoškolského projektu s názvem „Ochrana zvířat“, který proběhl dne 1. března 2012.

Tento celoškolský projekt byl pro členy parlamentu velkou zkušeností. Zjistili, jak důležité je vše si pořádně naplánovat, pochopili, že nelze od rozdělané práce utéci a přenést odpovědnost na druhého.

Po této velké zkušenosti se parlamentáři vrhli na menší akce. Uspořádali pro žáky z 1. stupně čarodějnický rej. Připravili pro malé čarodějníky a čarodějnice řadu stanovišť se zábavnými disciplínami.

Naše škola již několik let podporuje v rámci projektu „Adopce na dálku“ indickou dívku Priyanku. Parlament záležitosti kolem tohoto projektu převzal na svá bedra.

Co za uplynulý rok prožili a co se naučili, měli možnost členové parlamentu předvést 5. června 2012, kdy proběhla „Veřejná prezentace žákovského parlamentu“, na kterou byly pozvány okolní školy.

A poslední akcí parlamentu v uplynulém školním roce bylo aktivní zapojení členů do pořádání tradiční sportovní olympiády pod vedením pana učitele Menčíka.

Školní rok 2012 - 2013 opět začal v žákovském parlamentu novými volbami a slavnostní inaugurací. Parlament je nyní obohacen o nové tváře z mladších ročníků.

Pod vedením zkušenějších členů obměněný parlament úspěšně přichystal svou první letošní akci, „drakiádu“ pro 1. – 3. třídy.

Na závěr musím zmínit motto parlamentářků: „Křečci z LB jedou, společně vše svedou“.

Nyní má parlament své vlastní webové stránky (www.kreccio.webnode.cz), kam si zapisují své zážitky a posílají fotografie z připravovaných akcí.

*Mgr. Martina Vondráčková,
koordinátorka žákovského parlamentu,
foto: archiv ZŠ*

ROZHOVOR S ČLENKOU ŽP BÁROU LABÍKOVOU

Proč se váš parlament jmenuje „Křečci LB“?

Naše první oficiální schůzka byla až příliš komická. Proto také náš název „KŘEČCI LB“ vznikl na základě toho, že naše debata směřovala do jiných konců, než měla.

Jak vidíš spolupráci všech členů žákovského parlamentu?

Zpočátku naše spolupráce nenesla žádné dobré výsledky. Bylo těžké se srovnat s tím, jaké máme najednou povinnosti. K odstartování všech aktivit nám hodně pomohl loňský kurz a letos pokračujeme v témže duchu.

Jakou roli v parlamentu zastáváš?

Já, jako předsedkyně parlamentu, vedu většinu zasedání a nějaké akce, do parlamentu tedy vkládám hodně času a energie. Jsem za to ale

ráda. Věci, které se při takovýchto činnostech naučíme, se mi budou hodit i do budoucna.

Jaká je vaše nejlepší pořádaná akce?

Za nejúspěšnější akce považuji celodenní projekt „ochrana zvířat“. Zapojila se celá škola, včetně malých dětí, a přijela také zaměstnanky-

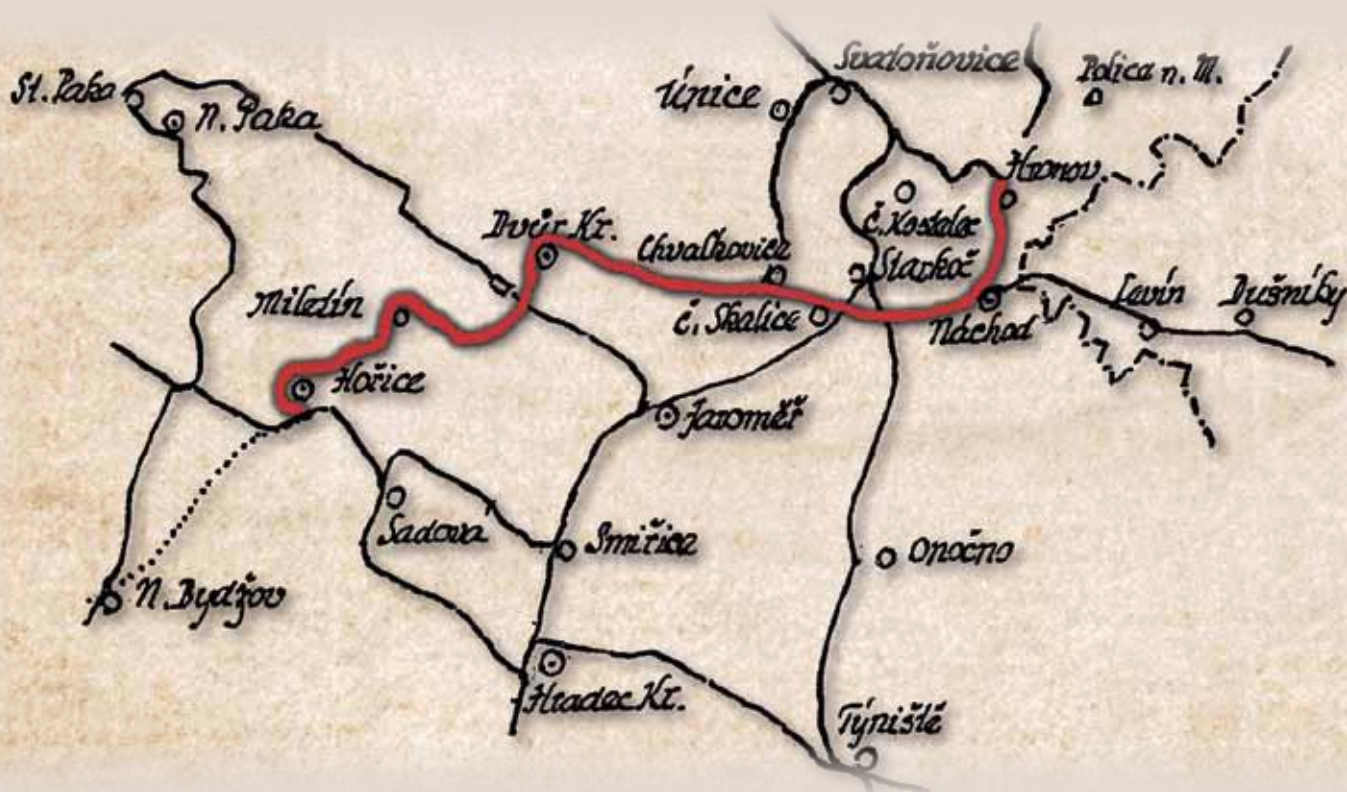
ně Krkonošského národního parku a zajímavě nám porozprávěla právě o ohrožených zvířatech. Byla to opravdu největší akce v loňském roce, která nám pomohla nahlédnout do všeho dění a naučila nás správně věci zorganizovat. Pak následoval „Čarodějnický rej“, který byl také úspěšný.

Co bys vzkázala žákům, kteří by se chtěli také někdy do parlamentu dostat?

Myslím si, že právě takový parlament je víc než dobrou zkušeností do života. Uvědomujeme si, že existuje muset něco zařídit, udělat projekty, mít zodpovědnost, aby se vše vydařilo, věnovat svůj volný čas... To, co jsme udělali tento rok, bylo pozoruhodné. Vlastně z ničeho jsme dokázali udělat skvělý tým, co spolupracuje, což nikdo, myslím, nečekal.

Mgr. Martina Vondráčková, foto: archiv ZŠ

DRÁHA HOŘICE - HRONOV

Okolí města Lázní Bělouhradu mělo být protkáno daleko hustší sítí železnice. Svědčí o tom i neuskutečněný projekt místní dráhy Hořice – Dvůr Králové n. L. - Náchod – Hronov, projektovaný už v roce 1893. Hořícký purkmistr Ruml usiloval roku 1858 o to, aby Pardubicko – Liberecká dráha vedla přes Hořice, ale nedosáhl toho. Žádost tehdy podala města Pecka, Lomnice n. P., Nová Paka, Hořice krajské vládě do Jičína. Miletín se vyjádřil, že jim je to jedno, ať vede přes Horka nebo přes Hořice.

Na schůzi zástupců měst Hronova, Úpice, Dvora Králové n. L., Miletína a Hořic, konané 28. května 1905 v Úpici, byla obnovena činnost komitétu železniční dráhy Hořice – Hronov. Bylo usneseno, aby městská rada v Hořicích vyzvala ihned města, okresy a průmyslové závody, aby si zvolily po jednom zástupci do širšího komitétu. Stálým sídlem jeho schůzí by

byla Úpice, funkcí svolavatele a organizátora byl pověřen JUDr. Karel Rudolf, notář v Úpici.

Výnosem ze dne 2. října 1907 č. 33 498 nařídilo ministerstvo železnic revizi trati a staniční komise v záležitosti projektu pro místní dráhu o normálních kolejích z Hořic přes Dvůr Králové n. L. do Hronova, jakož i pro variantu téže místní dráhy z Červeného Kostelce do Náchoda. Jednání na městské radnici v Hořicích dne 26. listopadu 1907 se zúčastnili i c. k. okresní hejtmani Nové Paky, Trutnova, Náchoda, zástupce ministerstva železnic i oba projektanti ing. Karel Kohler a ing. Jindřich Raynal.

Město Hořice jako koncesionář nové dráhy souhlasilo s navrženým směrem trati od nynějšího nádraží obchodní dráhy na západ kolem města, dále po úbočí Borku, vystupujícího na severní straně Hořic, i s tím, aby nad okresním sirotčincem bylo na této trati zřízeno nádraží

HOŘICE – zastávka pro osobní dopravu, příměm i výdej zavazadel i nákladů. Stanovilo jako podmínku zřízení hlavního nádraží HOŘICE – město mezi nynějším nádražím obchodní dráhy a stávající silnicí k Dobré Vodě. To by bylo vybaveno i administračními budovami, skladišti, topírnami, remisami pro vozy a napájecí stanicí. Dodatkem se navrhuje, aby stanice 4 a půl km od města měla název HOŘICE – BOREK a odsouhlaseno bylo pojmenování osobní zastávky DACHOV.

Starosta Červené Třemešné prohlásil, že jeho obec trvá na projektovaném směru Hořice – Miletín přes jejich vesnici. Souhlasil s pojmenováním a polohou zastávky ČERVENÁ TŘEMEŠNÁ a žádá její rozšíření na nákladíště.

Starosta Miletína Jindřich Fahrnich projevil souhlas s navrženou tratí a s polohou a pojmenováním stanice MILETÍN s tím, že poloha

stanice severně od Miletína lépe vyhovuje zájmům města než původně navržená poloha stanice jihovýchodně od města, poblíž obce Rohoznice. Uznal nutnost navržené příjezdni silnice a požádal, aby byla obci společně s firmou F. Goldschmidt, mechanickou tkalcovnou v Miletíně, vyhrazena možnost zřídit si na svůj náklad druhý příjezd do miletínského nádraží.

Pokud se týče žádostí obcí Lanžov, Velký Vřešťov a Sedlice o zřízení stanice poblíž Horního Velehrádku, nemůže se starosta hořického okresního zastupitelstva zasadit za splnění toho-

to přání, protože se tu staví do cesty vážné technické překážky a stanice obsažené v projektu dostatečně vyhovují zájmům obyvatelstva.

Vrchní ing. Josef Ježek podal za Zemský výbor království českého následující vyjádření: doporučil tratě se zastávkami Hořice, Hořice – město, Hořice – Borek, Dachov, Červená Třešná, Miletín, Bílé Poličany, Doubravice, Dvůr Králové – město, Dvůr Králové – předměstí od km 0,00 do km 29,7.

Tato trať je sice ve svém prvním díle od km 0,0 do km 14,0 delší o 4 km než trať, která byla

projednána v roce 1893, vyhovuje však lépe zájmům měst a umožňuje snadné spojení dráhy pomocí vleček se všemi pěti průmyslovými závody v Hořicích, vyhýbá se svažitému terénu v údolí bystřického potoka a přibližuje se obcím Dachovu, Červené Třešné, Miletínu a Trotince, kdežto dřívější trať se dotýkala jen obce Rohoznice.

V následujících letech probíhala složitá jednání ústředního komitétu. Na jeho plenární schůzi 23. dubna 1914 v Praze bylo konstatováno, že země i stát zdržují rozmach lokálních drah z důvodů finančních, stojíce na stanovisku, že dráha nebude rentabilní a že příspěvní na ni bude velkou finanční obětí. Zemský sněm je nyní v takovém stavu, že nemůže doplnit příspěvek na 30 procent, i kdyby byl komitét s přípravnými pracemi úplně hotov.

Dne 31. prosince 1914 podal zprávu okresnímu zastupitelstvu v Hořicích koncesionář dráhy, starosta Hořic Josef Fejfar:

„Ani nejnutnější dílčí trati naší dráhy nebylo lze uskutečnit. Také žádosti podané zvláštní deputací okresního výboru a železničního komitétu, aby stavba tratě Hořice – Dvůr Králové město byla provedena co stavba nouzová, nebylo vyhověno. Nezbyvá než trpělivě čekati na dobu příznivější.“

Na pozadí těchto zápasů si teprve uvědomíme, jakou výhodou je pro město Lázně Bělohrad železniční spojení a jak urputné a leckdy marné byly snahy okolních měst a vesnic, aby ho dosáhly!

Antonie Vanišová, foto: archiv

BAROKNÍ SKVOST V KOSTELE VŠECH SVATÝCH

Bělohradský kostel Všetech Svatých má v čele interiéru nádherný iluzivní oltář.

Teprve opravdu soustředěný pozorovatel si všimne, že se nejedná o trojrozměrné dílo, ale plasticita oltáře je jen dílem nadaného malíře a nedokonalostí lidského oka. Ostatně iluzivní oltáře byly takřka výhradně „majstrštykem“ slavného barokního malíře Josefa Kramolína. Na Podzvíčinsku obohatil svým dílem vedle Bělohradu kostel Nanebevzetí Panny Marie v Nové Pace či kostel svatého Vavřince ve Staré Pace. Jeho bratr Václav namaloval figurální výjevy oslavující svatého Bartoloměje na stropě kostela svatého Bartoloměje v Pecce.

Ještě za první republiky byl kostel vymalován celý

JOSEF KRAMOLÍN

(* 11. dubna 1730, † 2. května 1802) se narodil v Nymburce, v domě č. p. 44 na nynější Palackého třídě. Krátce působil ve Vídni, v roce 1758 vstoupil v Brně jako laik do jezuitského řádu, kde byl žákem jezuitů – malíře Ignáce Viktorína Raaba. Psal se Cramolini. Po zrušení jezuitského řádu žil v cisterciáckém klášteře v Oseku u Duchova, kde ozdobil freskami kapitulní síň. Kolem roku 1780 se přestěhoval do Karlových Varů, kde zastával funkci radního.

Je autorem především kostelních fresek po celých Čechách, např. v Teplé, Oseku, Štětí, Třeběchovicích, obrazu sv. Barbory ve Lstiboří, fresky v kostele sv. Jana v Týnci nad Labem nebo Apoteózy sv. Bartoloměje v děkanském chrámu v Kolíně. Podílel se na výzdobě cisterciáckého kláštera Plasy, na výzdobě budovy Klementina v Praze i na výzdobě kostela sv. Mikuláše v Praze. V chrámu sv. Jiljí v Nymburce vytvořil iluzivní freskový oltář v jižní lodi.

VÁCLAV PROKOP KRAMOLÍN

(* 4. července 1733, † 23. ledna 1799), mladší bratr Josefa Kramolína, se narodil v Nymburce a žil v domě po rodičích č. p. 44 v dnešní Palackého ulici.

Je autorem např. iluzivní dekorace v chrámu sv. Mikuláše na Malé Straně v Praze a fresek v ambitech chrámu Panny Marie ve Staré Boleslavi.

O tom, že byl dobrým malířem, svědčí, že byl mistrem Staroměstského pořádku malířského v Praze.

V nymburském chrámu sv. Jiljí je jeho obraz sv. Václava a sv. Floriána, obraz nanebevzetí Panny Marie, obraz sv. Karla Boroomejského a obraz sv. Vojtěcha. Jeho obrazy najdeme v kostelech v Českém Brodě, Hrubém Jeseníku, Sadské, Předhradí, Kovanicích, Vrbičce...

Jan Řehounek, foto: archiv, autor

DOZNĚLY POSLEDNÍ VÝSTŘELY PODZIMNÍCH HONŮ

JAK PROBĚHL MYSLIVECKÝ ROK 2012, KOLIK JSTE TOHO POSTŘÍLELI?

Musím to uvést na pravou míru, říká hospodář Mysliveckého sdružení v Lázních Bělohradě **Robert Huťa**. Myslivci nepostříleli, ale odlovili nebo ulovili a myslivecký rok ještě neskončil, ten trvá od dubna do konce března, tedy jsme v poslední čtvrtině. Je to proto, že právě v této době dochází ke sčítání zvěře a že ještě po Novém roce se některá zvěř loví.

Naše sdružení hospodaří na honitbě, kterou máme pronajatou od Honebního společenstva Lázně Bělohrad (Honební společenství - sdružení vlastníků honebních pozemků). Je nás 29 členů a hospodaříme na rozloze 2051 hektarů. Pro lepší představu je to od Kočovky u Černína do Valdova a po horní hranici Hůry. Což je trochu nešťastná hranice s rozhraním pole les. Na tomto prostoru vykonáváme právo myslivosti. Sdružení patří také myslivna pod Hůrou.

JAK JE TO SE ZVĚŘÍ?

Drobná zvěř je na úbytku, jsou zde poslední dvě tři lokality, kde je bažantí zvěř. Je to Lánská obora a rákosiny za Byšičkami. Koroptve jsem tady již neviděl, snad několik posledních jedinců bylo v Lánech na Novesku. Zajíců, kteří se v minulosti loví po stovkách, je minimum. Na jaře se zdálo, že se jich narodilo víc, ale jak začala sklizeň, byl s nimi konec. Velké lány polí jim nesvědčí. Je tu také dost výrů, kteří v populaci zajíců dělají velké škody. Z drobné zvěře je dobrý stav kachen. Srnčího ubývá. Když jsem sem před sedmi lety přišel, bylo možné v zimě na Doleňáku napočítat ke sto kusům srnčího, dnes jich tam je kolem třiceti, pětáriceti kusů. Jediné, co přibývá, je zvěř černá, tedy prasata. Naši snahou je snížení jejich stavu. Nám se tady a v okolních sedmi honitbách jejich stavu daří držet v hranicích únosnosti. Za rok se uloví zhruba tři sta kusů a z toho u nás kolem šedesáti. Někteří myslivci z okolních honiteb mají názor, že snižování je třeba provádět u starých bachyní a kanců, já si myslím, že tudy cesta nevede. Reprodukci řídí dospělá populace, a pokud ta chybí, mladé kusy se páří mezi sebou v pokrevní linii a to je špatně, a navíc selata mají selata. Chybí přírodní výběr řízený nejstaršími kusy.

Černá zvěř, která byla v minulosti docela vzácná, má neobyčejně dobré podmínky k životu a prudce se rozrůstá. Z obrovských lánů řepky plynule přejdou do kukuřice, kde žijí v dostatku prakticky celé léto. Tady bych zmínil loňský kapitální úlovek kance. Toho ulovil Jan Munzar v říjnu 2012 na Křížovce. Ten měl 152,5 kg po vyvržení. Fotka vyšla v BL 6/2012.

Je potřeba říci, že velké množství zvěře je usmrceno vlivem dopravy. Napříč naší honitby vede železniční trať a průtažná silnice. Další velké ztráty vznikají při senosečích. Mohu pochválit místní zemědělský podnik, který nás před senosečí kontaktuje, my pak procházíme pozemky se psy a zavětrujeme je. Smry pak odvedou mladá srnčata mimo pozemky a tím se výrazně sníží úhyny.

JAK FUNGUJE SPOLUPRÁCE S DOTČENÝMI ORGANIZACEMI, MÁM NA MYSLI NAPŘÍKLAD ZEPO LÁZNĚ BĚLOHRAD, MĚSTO A DALŠÍ?

Spolupráce s bělohradským Zemědělským podnikem je na velmi dobré úrovni. Všechno nám vychází vstříc. My naopak pro ně pořádáme brigády např. sbíráme kamení na poli nebo vytrháváme plevel v porostech jetele a jiné.

Velmi dobrá je také spolupráce s městem například v zapůjčení jejich techniky.

Bohužel, tlaky některých institucí jsou takové, že zvěře je moc a je třeba její stavy snížit. Tady bych zmínil jednu věc, člověk je tvor rozpínavý a agresivní. Například dnešní motocykly a čtyřkolky prakticky projedou všude. Tím dochází k rušení zvěře i v místech, kam se v minulosti dostal člověk pouze pěšky, a kdo nemusel, tak tam nešel. Móda běžkařů, trekových běžců a cyklistů, provádět svůj sport v lesích, také zvěř velmi ruší. V zimě se srnčí vyplaší, během v hlubokém sněhu se zapotí, dostane zápal plic a uhynie. Totéž dělají toulající se psi pronásledující zvěř, ti si po takovém lesním dobrodružství jdou domů do tepla odpočinout, aby mohli nazítří opět vyrazit do lesa.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem našim členům, kteří se aktivně podílejí na chodu sdružení, a také všem majitelům lovecky upotřebitelných psů, bez nichž, jak dobře víme, se v myslivosti neobejdeme. Dále děkuji již zmíněnému podniku Zepo a. s. a Městskému úřadu v Lázních Bělohradě za podporu a materiální pomoc. Děkuji také všem, kteří v dnešní nelehké době jakýmkoliv způsobem napomáhají k fungování a rozvoji naší krásné české myslivosti.

JAK JE TO S EKONOMICKOU STRÁNKOU SPOLKU?

Spolek má prakticky dva zdroje příjmů. Je to lov trofejového srnce. Jezdí sem již dvanáct let několik lovců z Rakouska, kteří za odstřel srnců platí. Ti se snaží ulovit srnce s tzv. bodovou trofejí, která se hodnotí podle mezinárodně platných bodových tabulek.

Druhým zdrojem je prodej zvěřiny. Prodává se především mezi členy. Zvěřina se musí dát odborně vyšetřit a pak je možné ji normálně prodat. Všechno se řídí naším provozním řádem.

Za takto získané prostředky se kupuje sůl pro zvěř, krmení a platí provoz myslivny. Kupuje se materiál na stavbu mysliveckých zařízení, jako jsou posedy, kmelece a pod.

Žijeme tudíž bez dotací.

Ladislav Stuchlík, foto: Alena Fléglová

Pár významných událostí doporučených ke slavení vypsanych ze *Stolního mysliveckého kalendáře na rok 2013*, dokazujících, jaký je český myslivec, jak široce rozvětvené jsou jeho zájmy a jak je hluboce poetická jeho duše. Z obrovského záběru významných dnů vybírám:

29. leden	Začíná houkat výr
10. únor	Světový den manželství
1. březen	Jezevec se probouzí ze zimního spánku
21. březen	Mezinárodní den loutkového divadla
21. duben	Probíhá kaňkování tehořů
20. květen	Den stepu
22. červen	Sečeme maliny a kopřivy na letninu
31. červenec	Den afrických žen
13. srpen	Den leváků
6. září	Padají žaludy
29. říjen	Odeslat pozvánku na hony
16. listopad	Den poezie
20. prosinec	Zaplatit členské příspěvky Českomoravské myslivecké jednoty

MÍSTNÍ NÁZVY ZÁPADNÍ ČÁSTI HORNÍ NOVÉ VSI, JAK SE ZRODILY A PŘÍBĚHY K NIM SE VÁŽÍCÍ

Na Horní Nové Vsi, stejně tak jako všude jinde, jsou od pradávna některá místa pojmenována jmény, která ještě i dnes umožňují orientaci při určování polohy polí, lesa a jiných míst, či událostí s nimi spojených. Významnou úlohu sehrála v době již dávno minulé, v době mnoha drobných zemědělců hospodařících na několika kouscích svých políček, ale v dnešní době scelených lánů se těchto pojmenování již neuvívá a mnohá z nich byla zapomenuta.

Hrubá obec a Malá obec

HRUBÁ OBEC

Celá okrajová část lesního komplexu všeobecně zvaného **Křížovka**, táhnoucí se od chalup na Skleněném vrchu podél hornoveských polí až nad Horní Lány, byla nazývána **Hrubá obec**. Adjektivum názvu Hrubá (na rozdíl od Malá obec – viz níže) bylo našimi předky použito ve smyslu velká a obec v názvu znamená, že les snad dříve patřil obci. Na samém západním okraji toho lesa byly sousedské díly lesa mnohých hornoveských hospodářů nejen ze Skleněného vrchu.

Malou obcí byla nazývána jihozápadní část lesa **Hůry** táhnoucí se od Javorky k východu až na hranice s Brtví. I na jejím jihozápadním okraji byly sousedské díly lesa, patřící převážně k hornoveské usedlosti dnešního čp. 64. Geneze tohoto názvu je obdobná názvu předchozímu.

Nutno podotknout, že bohužel na současné katastrální mapě je přetištěn zkomolený a nesmyslný název Hrubá a Malá Obička, který stvořil německy mluvící kartograf a ponejprv jej použil u skic stabilního katastru z r. 1842.

„Na Pustejch“

Tak byla všeobecně nazývána pole pod Hrubou obcí včetně tamních lesů sousedských. Místo to pojmenování získalo právě po těch opuštěných a pustých selských usedlostech, z nichž vznikl Kopecký dvůr a o nichž bylo pojednáno již výše.

MALÁ OBEC

Přepadení na Křížovce

Jednou, jak už to bývá, tak si mládenci z Horní Vsi namluvili dvě hezká děvčata z Lánů. A kluci z Lánů, Láňáci, chtěli výkupné za to, že Hořeňáci chodí za jejich děvčaty. Dnes absolutně nemožná to věc, tenkrát věc veskrze normální. Hořeňáci tušili, že se na ně Láňáci chystají a proto jezdili na kolech a raději v páru přes Křížovku do Lánů. Takhle v neděli odpoledne, krásný to čas pro rande, vyjíždí na bicyklech mladíci z Horní Vsi, Jaroslav Drábek a Josef Pavel, za svými děvčaty do Lánů. A právě pod Křížovkou na ně ze stromů skočí nachystaní Láňáci, jak lapkové. Nevíme, zda měli nápadníci kořalku s sebou či jí Láňákům dovezli až později. Ale, řekněte, vážení, nebyl to krásný čas...

Děti přináší liška z Hůry

Krásnou vzpomínku mám z léta 1863, kdy mi bylo pět let. Vstoupil jsem tehdy do světnice, viděl jsem, že maminka leží v posteli a v prostřed světnice že stojí kolébka. Tatínek mě vzal za ruku, vedl mě k ní a pravil: „Podívej se, liška z Hůry nám přinesla hošíčka!“ Skutečně, chasniček se na kolébce rozvaloval. O té lišce mi nebylo nic divno, protože se o ní u nás tenkrát často ji hovořovalo, zvláště když babička Dlabka z Horní Vsi přicházela zas na návštěvy. Vždy jsem si představoval, jak ta liška v lese Hůře pobíhá a dítě jí leží nebo sedí na zádech. Lišku jsem sice před tím nikdy neviděl snad ani na obrázku, ale tatínek a maminka mi již o ní ledaco pověděli. A to bylo v Bělohradě všeobecně známo, že děti přináší liška z Hůry - jaké tedy pochyby!

Karel Václav Rais

Velké dráhy

Dnešní hornoveská ulice, která na severním konci návsi, tzv. **Flumových sadů** začíná a která na vrcholu svého stoupání přechází v polní cestu směřující k západu do Lánů, byla kdysi významnou silnicí, po níž se v průběhu věků přemísťovaly regimenty rakouských, mnohdy i nepřátelských vojáků. Ti zde na okolních polích mnohdy „kvartýrovali“ a to vždy ke škodě místních sedláků. Za starodávna se této silnici říkalo **Velké dráhy**. Z ní k severu odbočovala silnice **Novopacká**, která po hřbetu terénu kolem **Horky** (návrší dnešního hornoveského hřbitova), Skleněného vrchu a dále lesem vedla do Uhlířů a přes Přibyslav do Nové Paky. Byla neméně významná, protože to byla jediná nejbližší silnice z Bělohradu na Paku a protože dnešní silnice ještě dlouho neexistovala.

Německý kopec

pozdější pojmenování rozparcelovaného Kopeckého dvora

Tak jako jinde, tak i na Horní Nové Vsi zapříčinila třicetiletá válka úbytek obyvatelstva a též zánik tří, zřejmě selských usedlostí. Berní rula z r. 1654 zaznamenala, že se jednalo o statek Vojtíškovský, Havelkovský a Heřmanovský, jejichž pole zůstala pustá a stavení jejich byla již rozbořena.

Tehdejší pán bělohradského panství hrabě Vilém z Lamboy na nich zřídil rozsáhlý panský (poplužní) dvůr, zvaný kdysi **Rejmontovský**, pak již jen s názvem **Kopecký dvůr** a jeho pozemky se táhly od něho na západ až na hranice s hřídeleckým katastrem (Lány ještě neexistovaly) a to v širokém pruhu od tehdejší silnice Velké dráhy na jihu až k lesu Hrubá obec na severu.

I tento dvůr stejně jako dvůr v Brtvi a v Lukavci byl v r. 1784 majitelem panství Janem Bertholdem hr. Schaffgötschem rozparcelován na díly, na nichž vznikly nové hornoveské a lánské chalupy v dědičném nájmu rodiny – tzv. **famílie**. A protože již budov dvora nebylo zapotřebí, byly vrchností odprodány familiantům, kteří si je přestavěli na stavení obytná ke svým právě vzniklým usedlostem. Vzniklo tak nové hornoveské sídliště o deseti staveních, o němž se od té doby mluví jako o **Německém kopci**.

A proč sídliště tento název dostalo? To proto, že se sem na tyto chalupy ze severních, krkonošských držav hraběte, tedy „z *kopců*“ přistěhovaly rodiny Němců mluvících německy! Byla to rodina Josefa Finka, která se přistěhovala z Černého Dolu do chalupy nynějšího čp. 31, rodina Jana Kleinera odněkud z rochlického panství, která obsadila chalupu čp. 32, rodina Josefa Čefovského z Borovnice na čp. 33, rodina kameníka Františka Fišera z Dolní Branné na čp. 34 a rodina Martina Brádle odněkud od Lánova na čp. 37. Ostatní rodiny byly české.

Němcům se říkalo „*dančáci*“, po české zkomolenině německého slova „*deutsch*“, či „*skopčáci*“, protože to byli lidé z *kopců*. Tudiž se skopcem tato ryze česká přezdívka nemá vůbec nic společného, ale právě pro její hanlivý příděch, vzbuzující představu zmíněného kleštěnce, je běžně používána i v dabingu válečných filmů pro označení Němců. Paradoxně i filmů USA, v nichž američtí vojáci tak označují svého nepřítele.

Počasí z Německého kopce

Na návsi, uprostřed Německého kopce, je zvonička. Blízko bydlí Mírek, zvoník, kluk, který každé ráno poslouchá rozhlasové zprávy o počasí. Když si je poslechne, vyrazí ke zvoničce a silným hlasem dává na celou Horní Ves:

„Dnes desátého srpna bude jasno, na západě republiky polojasno. Teploty se přes den budou pohybovat okolo pětadvaceti stupňů Celsia. Večerní kolem patnácti. Bude vát mírný jihovýchodní vítr!“

Mírkův silný hlas je slyšet široko daleko. Na protějším kopci, kudy vede polní cesta k Hůře, říká sousedce paní Sytařová:

„To je Mírek a hlásí, že bude dnes pěkně. Klidně si můžu pověsit vypraný cejchyl!“

Neměla to Horní Nová Ves z Německého kopce originální přehled o počasí?

Skleněný vrch

O skupině dřívějších chalup, a z nich dnešních rodinných domků, postavených z celé vsi nejvýše na temeni kopce pod lesem a na samém severozápadním okraji Horní Nové Vsi – a též i těch několiků ve stráni a pod ní na jejím úpatí, o těch všech se říká, že jsou na **Skleněném vrchu** či **kopci**. Není to název bůhví jak starý, ještě za života císaře Josefa II. se tam říkalo u **Hořeních chalup**. Jednou z nich je i chalupa dnešního čp. 62, na níž od r. 1763 po několik generací hospodařil rod Dlabů vyšlých z Lánů čp. 7, na úbočí pak v čp. 52 od r. 1769 po několik generací až do současnosti hospodařil rod Imlaufů, kteří sem tehdy přišli z Arnoštova čp. 16. Na úpatí toho vrchu v čp. 49 již od konce války třicetileté hospodařil po mnoho generací rod Zejfartů, který je rodem nesoucím až do současnosti nejstarobylější zaznamenané příjmení z celého Bělohradska. Na úbočí kopce byly „*hlinovníky*“, kde se kopala hlína potřebná na výrobu „*vepřovic*“, či „*báců*“ a vymazávání spár v roubení chalup.

A jak a kdy název vznikl? Snad až ve století 19. z toho, že:

Chalupy na kopci trpěly nedostatkem vody a tak hospodáři a čeládka vodu dobytku přivázeli v bečkách na povozech či donášeli pomocí džberů zavěšených na „*vahách*“ položených přes ramena. Vodu z mlýnského náhonu pod kopcem byli nuceni přepravovat i v zimním čase, kdy ta často rozšplíchaná na cestách mrzla v led. Ten se tvořil i samovolně po oblevách, a tak pěší i koně s vozy či saněmi hospodářů šplhali po příkrých, zledovatělých cestách do vrchu – jako po skle.

Jak se dostal kus Skleněného kopce do Bělohradu

Táta nám nechal v kolářství u Pechů udělat pingpongový stůl. Nebyl to žádný špičkový stůl, byl ze smrkových prken, stál na dřevěných kozách a trochu se časem, hlavně však vlhkem kroutil, ale na náš dvorek chodila hrát pinec snad pětina Bělohradu. Pěťa Koláček, Láda Leden, Vláda Bredler, Pepa Václavík, Jarda Matyáško, Míla Knap, Jarada a Zdeněk Špůrovi, Vláda Petřivý, Pepa Stuchlík... no, nebudu unavovat dlouhým seznamem kluků.

Chtěli jsme mít u stolu travník dvorku písek. Kam pro písek? Nápad měl Vašek Hrbků: „Hele, pánové, já mám na Skleněném kopci nad Hořenákem babičku a tam je v ouvoze fajnovej žlutěj písek!“ Vzali jsme si malý vozíček s ojkou, přesně takový, na kterém táhli ve filmu Byl jednou jeden král Werich s Burianem královský poklad, a z úpatí Skleněného kopce jsme vezli na Třetí stranu v pytlích písek pod náš pingpongový stůl. A tak se dostal kus Skleněného kopce do Bělohradu.

O místních jménech východní části bude pojednáno příště.
Historie: Josef Špůr, příběhy: Eduard Čeliš, foto: L. Stuchlík

BĚLOHRADSKÁ KVÍTKA

POLITIKA A PREZIDENTSKÉ VOLBY 2013

V lednu tohoto roku nás čeká první přímá volba prezidenta České republiky. Politická situace v naší republice připomíná spíš tragikomédii, mezi lidmi převládá pocit nedůvěry, znechucení a jak by řekl pan Václav Havel prostě – blbá nálada. Zavítala jsem tentokrát mezi členy žákovského parlamentu bělohorské ZŠ, abych zjistila, jak to vidí naše mládež...

Rozhovor to byl velmi upřímný, veselý a plný emocí. Uvědomila jsem si, že nám dorůstá generace dětí, které se narodily sice do demokracie, ale jak sami říkají: „Něco je tady špatně.“

Právě držíte v rukou lednové číslo Bělohorských listů a to znamená, že jsme jako lidstvo přežili magické datum 21. 12. 2012 a dle potomků Mayů a astrologů nás čekají lepší zítřky.

Věřím, že i díky nastupující generaci křišťálových dětí (dětí narozené po roce 1995 – viz internet).

Rozhovor nám tentokrát poskytl - Karel Fink, Alexandra Lorencová, Tereza Kráčmarová, Ludvík Petřivý, Alexandra Francová, Sára Černá, Martina Chomyšinová, Hanka Steinerová, Matěj Flégl a Barbora Labíková

Jste členové žákovského parlamentu, což je vlastně vaše první „politická funkce“. Zajímalo by mě, co si myslíte o současné politice a zda byste do budoucna v politice chtěli být aktivní.

- * **Karel** - Tak o dnešní politice jenom jedno slovo - že je to cirkus, nic jiného a do politiky bych nešel ani náhodou.
- * **Saša L.** - V politice bych možná pokračovala, protože by tam mohl být občas nějaký normální člověk, ale bojím se, že se tam člověk změní k horšímu a sám stejně nic nezmůže.
- * **Tereza** - Když to člověk vidí v televizi, tak to není nic pěkného. Člověka ta politika časem pokříví.
- * **Ludvík** - Není to pěkný a rozhodně bych v tom nechtěl pokračovat.
- * **Sára** - Já si myslím, že je to všechno o penězích, a je tam jen málo lidí, který to nedělají jen pro peníze.
- * **Hanka** - Taky si myslím, že je to cirkus, ale na druhou stranu je to těžký, protože ať se rozhoduje o čemkoliv, tak se politici nemůžou zavděčit všem. Vždycky bude někdo nespokojený. A do politiky nechci ani náhodou.
- * **Barbora** - Být politikem je hrozně nevděčná a těžká funkce, do vysoký politiky bych určitě nešla.

Co se vám vybaví, když se řekne politik?
(Oceňuji upřímnost, proto beze jmen.)

- Kvádru - Oblek
- Posranec - Peníze
- Kravaták - Prase
- Lži - Krabice od vína a úplatky
- Podvody - Korupce

Jaké vzdělání a vlastnosti by měl mít prezident?

- * **Karel** - Asi by měl mít nějakou vysokou školu ekonomickou, aby v tom uměl chodit, a měl by to být člověk, který půjde za svým názorem, aby neustupoval.
- * **Saša L.** - Myslím si, že by to měl být člověk, kterej si prošel více povoláními, a měl by hodně vědět o lidech. Mohl by mít třeba

filozofickou fakultu a aby prostě šel s lidma.

- * **Ludvík** - Měl by rozumět ekonomice a neměl by to dělat pro peníze.
- * **Saša F.** - Aby byl nápaditej a uměl naslouchat lidem.
- * **Martina** - Být čestný a snažit se něco změnit.
- * **Hanka** - Naopak si myslím, že by měl být v politice dlouho a mít s tím zkušenosti, protože když tam přijde čestnej člověk, tak vlastně dostane skoro facku od toho, co se tam děje. Měl by mít tvrdý lokty a umět si prosadit vlastní názor. Měl by mít vysokou ekonomickou, protože je náš stát v krachu. Měl by mít rozhled.
- * **Bára** - Měl by to být člověk, kterej si prošel vším možným a kterej nebyl celý život na vrcholu. Aby věděl, jak je těžký peníze vydělat a aby si zažil tak trošku i bídu, aby si prostě nemyslel, že je to všechno v životě zadarmo.
- * **Matěj** - Hlavně aby rozuměl financím a neměl by být moc potetovaný, to by bylo asi trošku divný.

Když porovnáte současného prezidenta Václava Klause a předchozího Václava Havla. Kdo si podle vás vedl ve svém úřadu lépe a čím se nejvíce zapsali do povědomí lidí?

- * **Matěj** - Václav Havel byl lepší, lidi si ho vážili i po celým světě, je po něm pojmenované letiště. Klaus se proslavil hlavně tím ukradeným perem...
- * **Bára** - Václav Havel byl lepší, lidi ho měli hodně rádi, byl s nima spřízněnej a pan Klaus je právě že už trošku pošramocenej tou politikou, protože on tam dost fungoval i před tím, než se stal prezidentem. Když se řekne Václav Havel, tak se mi vybaví - pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávisť, a když se řekne Klaus, tak jako asi všem - to pero. To je jasný...
- * **Hanka** - Havel se sice zasloužil o pád komunistů, ale ten nepřítel byl jednoznačnej! Teďka Václav Klaus to má vlastně strašně těžký, protože ten problém je neidentifikovatelný. Máme sice svobodu a demokracii,

ale nějak to nefunguje. Kde je problém? Nikdo to neví. Je to těžký v dnešní době. Sice lepší, ale přesto divný.

- * **Martina** - Určitě byl lepší Havel, i když ho osobně nepamatuju. Havel to je pravda, láska, mír a Klaus - propiska a kuličková pistolka.
- * **Ludvík** - Já si myslím, že lepší byl pan Havel, ale tím nechci říct, že to prezident Klaus dělá špatně. Je taky dobrej.
- * **Tereza** - Havla si nepamatuju a Václav Klaus docela jde. Taky jsme mohli dopadnout hůř a mít třeba Schwarzenberga, to by bylo ještě horší. Proti ostatním státům se ještě nemáme tak hrozně, ale že by jsme měli nějakýho super úžasnýho prezidenta, to se taky říct nedá. Havel byl lepší, víc toho udělal a teď už máme tu demokracii, tak Klaus už vlastně neví, co budovat dál. Už máme, co jsme chtěli!
- * **Saša L.** - Taky si myslím, že byl lepší Havel. Když jsme ve škole koukali v televizi na dokumenty z doby, kdy tady veleli komunisti, tak se mi líbilo, že ještě než byl Havel v politice, tak si šel za svými názory a pravdou, i když věděl, že z toho bude mít průšvih a nechal se za to i zavířit. No a prezident Klaus není zas tak špatnej, ale první co se mi vybaví, tak je taky ta propiska.
- * **Karel** - Jednoznačně byl lepší pan Havel, ale prezident Klaus to má hrozně těžký v tom, že on vlastně nemá žádné možnosti jako prezident. Vláda ho postupem času obrala o skoro všechny jeho funkce a on teď už může jen jezdit na návštěvy a podepisovat a schvalovat ty jejich návrhy. Má to těžký, aby se nějak víc zviditelnil. Pan Havel byl víc nakloněnej k lidu a pan Klaus je víc takovej uzavřenej.

Být hlavou státu má své výhody i nevýhody, jaké to podle vás jsou?

- * **Bára** - Peníze mu nezavidím, protože to se pak člověk změní. Musí to být ale luxusní - bydlit na hradě.
- * **Hanka** - No já v tom vidím víc těch nevýhod. Člověk je pod dohledem a když udělá takovou botu jako s tím perem, tak vás po

tom celý svět nenávidí. Ten tlak veřejnosti musí být hrozně nepřijemný.

- * **Ludvík** - Je to těžká funkce a musí mít hodně starostí.
- * **Tereza** - Všichni čekají na jeho chyby a když udělá něco dobře, tak proběhne jenom krátká zpráva.
- * **Karel** - No nějaký výhody to mít musí, když se tam přihlásilo tolik lidí, a nevýhoda je to, že na něj kouká celá republika a když se mu něco nepovede, tak se do něj všichni zakousnou. Výhoda je, že může udělovat aspoň milosti.

Do prezidentských voleb se tentokrát přihlásilo poměrně dost kandidátů. Který z nich by u vás měl šanci?

- * **Ludvík** - Vladimír Franz, kvůli tomu tetování.
- * **Tereza** - Franz, protože jde do toho, i když se mu celý svět bude smát jak vypadá a nebojí se prosadit svůj názor.
- * **Saša** - Já mám několik tipů. Mně by se líbila Táňa Fischerová, Franz taky. Jenže ten nemá moc reprezentativní vzhled. Schwarzenberg taky není špatnej, akorát ten teda pořád spí. Myslím si, že názorově je dost podobný Havlovi.
- * **Karel** - Mám jich taky víc. Kdyby vyhrál Vladimír Franz, tak by svět konečně pochopil, v jakém stavu ta naše republika je, když může mít takhle potetovanýho prezidenta, a že Česká republika je v totálním rozkladu. Z politického hlediska bych volil Fischera.
- * **Saša F.** - Franze bych nevolila, protože ten, kdo si nechá potetovat i obličej, nemůže být úplně normální. Dala bych hlas Táně Fischerové.
- * **Sára** - Já bych volila Schwarzenberga, protože je asi nejvíc podobnej Havlovi, a taky ten Franz není špatnej.
- * **Martina** - Zatím nevím.
- * **Hanka** - Fischera, protože ještě než byl kandidát, tak pomáhal nějaké nadaci, takže mu nejde o peníze. Franz má dobré názory, ale kvůli vzhledu reprezentace nulová. Schwarzenberg je bohatěj, takže u něj nehrozí korupce a je známej po světě, ale zase špatně mluví česky.
- * **Bára** - Ten Franz to má v hlavě srovnaný a možná by dokázal něco změnit, ale mít prezidenta s takovýmhle vzhledem, tak budeme po světě všem pro smích. Já bych určitě volila Táňu Fischerovou, protože se o ní mluví dobře.
- * **Matěj** - Já bych volil Fischera a nebo Franze, protože by ve třídě bylo na co koukat.

Co byste změnil, kdybyste se dostali na Hrad jako hlava státu?

- * **Karel** - Kdybych se tam dostal, tak první bych z té politiky vyházel spoustu lidí.
- * **Saša** - Já bych snížila daně a politikům bych snížila platy.
- * **Tereza** - Já bych omezila pravomoc exekutorů, protože to jsou vlastně takový schválení zloději. Politikům bych zkrouhla platy. Dyť tam moc nedělaj, akorát chrápu...
- * **Ludvík** - Politikům bych změnil plat, protože tam akorát seděj a koukaj.
- * **Hana** - Já bych omezila stranu zelených, protože kvůli kdejaký kytičce jsou nedostavěny dálnice. A těch prodělaných peněz! Co trvá po dálnici hodinu, to je přes vesničky čtyřhodinová cesta.
- * **Bára** - Prezidentkou bych být nechtěla, ale kdyby, tak bych možná uspořádala třetí pražskou defenestraci.
- * **Matěj** - Nechtěl bych být prezidentem. Ale kdybych mohl, tak bych změnil platy politikům a přidal hasičům, záchranářům a policajům. Ty mají teď dost malý platy.

Co byste novému panu prezidentovi poradili, vzkázali nebo popřáli?

- * **Matěj** - Hlavně ať udělá pořádek tam v té politice!
- * **Bára** - Já bych mu popřála hodně síly a pevný nervy!
- * **Martin** - Ať se mu daří a aby zůstal takový, jaký byl než tam nastoupil. Aby se nenechal zkorumpovat.
- * **Saša** - Pevný nervy.
- * **Tereza** - No tak kdyby vyhrál Karel Schwarzenberg, tak bych mu určitě doporučila nějaký energetický drinky, aby neměl takovou potřebu spát.
- * **Karel** - Aby byl schopnej změnit to, co pořád slibujou v těch předvolebních kampaních.
- * **Terka** - Žijte blaze a stůjte si za svým názorem!

Alena Fléglová, foto: autorka

Zeptali jsme se za vás

pokračování ze strany 4

Lázně Bělohrad - Miletín a Lázně Bělohrad - Brtev). Přeložka silnice Lázně Bělohrad - Miletín zůstane součástí nového územního plánu města. V návrhu statutu lázeňského místa tedy zůstala jen přeložka Lázně Bělohrad - Brtev, která by mohla být realizovaná mimo lázeňské území zpevněním již existující komunikace a stávající silnice by tak mohla zůstat pro pěší, kola, in-line bruslaře...

3. Co je nové a co se nemusí všem občanům a chatařům zcela líbit - v návrhu statutu se zakazuje ve vnitřním lázeňském území po vzoru Karlových Varů, ale i jiných měst, používání hlučných strojů a zařízení v neděli a ve dnech svátečních.

Jako předseda lázeňské komise města Lázně Bělohrad chci ještě upozornit, že návrh statutu projde schválením zastupitelstvem města a též schvalováním nejrůznějšími dotčenými státními a samosprávnými orgány, např. krajským úřadem, ministerstvy zdravotnictví, vnitra, financí, místního rozvoje atd. a nakonec vládou ČR. Předpokládáme, že na pořad jednání zastupitelstva by se návrh nového lázeňského statutu mohl dostat v březnu 2013.

Ing. Radim Kalfus

zastupitel, předseda lázeňské komise města Lázně Bělohrad

Jak se dotkne bělohradských lázní nová úhradová vyhláška a indikační seznam?

Celý lázeňský systém prochází v České republice mnoha změnami. Bohužel musím konstatovat, že ty nejdůležitější z nich nejsou pro pacienta příliš dobré. Během roku 2012 připravilo Ministerstvo zdravotnictví ČR několik nových vyhlášek a nařízení, které v souhrnu omezují práva pacientů všech zdravotních pojišťoven na jejich léčbu v lázeňských zařízeních. Pro Lázně Bělohrad je ale možnost lázeňské léčby plně zachována.

Mezi klíčové dokumenty ovlivňující aktuální stav lázeňství patří nová vyhláška o personálním a technickém vybavení lázeňských zařízení. Díky své dlouholeté vynikající kvalitě jak personálního obsazení tak i kvalitě ve vybavenosti, jsou Lázně Bělohrad a.s. mezi špičkou v celé České republice. Dále je pak zásadním dokumentem indikační seznam, který ve zkratce určuje, která lázeňská místa mají právo léčby vybraných onemocnění. V indikačním seznamu je pak kromě vyjmenování onemocnění, které mohou daná lázeňská zařízení léčit, také výslovně upraveno, kdo a v jakých časových intervalech má na komplexní či příspěvkovou péči v lázních nárok. Tady bych rád řekl, že i přes určitá obecná omezení v lázeňství je v Lázních Bělohrad zachována kompletní lázeňská péče a naopak jsme nově v lázních kromě nemocí pohybového a nervového ústrojí schopni odléčit i další indikační skupiny nemocí (dospělá gynekologie, kožní onemocnění, onkologická onemocnění).

Mýtus, který bohužel šíří některá media o zrušení lázní v republice či o tom, že právo na lázně má jen hrstka vyvolených, není pravdou.

Pravdivé informace a zásadní rozdíly v lázeňské péči od 1. října 2012 v Lázních Bělohrad jsou:

- Zachování komplexní lázeňské péče
- Zachování příspěvkové lázeňské péče
- Zachování možnosti opakovat lázeňskou léčbu
- Zkrácení délky komplexní lázeňské péče u dospělých na 21 dnů, pacient i nadále bude při čerpání této péče v režimu pracovní neschopnosti
- Stanovení délky lázeňské péče pro děti a dorost na 28 dnů
- Délka příspěvkové lázeňské péče 21 nebo 14 dnů
- Možnosti opakování lázeňské péče. Lázeňskou léčbu lze opakovat u řady diagnóz formou komplexní a nebo příspěvkové lázeňské péče.

Mgr. Štěpán Vele, ředitel Lázní Bělohrad a. s.

Fotografie je ze ztvárnění balady K. J. Erbena Štědrý den, kterou pro vánoční číslo týdeníku 5+2 dny předvedly děti ZUŠ Hořice v kostelíku na Byšičkách.

Týdeník 5 + 2 dny si lze v současnosti vyzvednout ve zvláštních stojanech, které jsou v Lázních Bělohradě umístěny v restauraci Na Mostě, v cukrárně na náměstí K. V. Raise a nově také v Městské knihovně. Vydavatel týdeníku také spolupracuje se sítí prodejen Coop, v řadě z nich se dá také týdeník vyzvednout. Zájemci o tento týdeník také mohou kontaktovat distributory a nechat si týdeník házet do schránky. Každý okres má svou mutaci týdeníku 5 + 2 dny, na Jičínsku jsme s kolegou Ivanem Truhlíčkou, který píše o Jičíně, Sobotce a městech a obcích v Českém ráji. Já se soustředím na obec a města jako jsou například Lázně Bělohrad, Pecka, Miletín či Hořice. Snažíme se přinášet v týdeníku zpravodajství a zajímavosti, které hlavně zajímají jejich obyvatele. Samozřejmě přivítáme

5+2dny

i náměty na zajímavé články. V poslední době jsme v týdeníku psali například o rozhodnutí zastupitelů neprodat břeh rybníku Pardoubek lázním a vybudovat kolem něj vycházkovou trasu nebo o likvidaci staré ekologické zátěže ve firmě Deprag. Kostelík na Byšičkách a jedna z roubenek v Lázních Bělohradě se také staly kulísoy pro vánoční dvoustranu týdeníku s tématem Erbenova Štědrého dne, která vyšla ve všech okresních vydáních ve východních Čechách.

Petr Broulík, foto: Tomáš Kubela

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji bělohradské veřejnosti za účast se mnou v mé největší tísni. Děkuji všem, kdo mě morálně i finančně podpořili a poskytl mi ochotnou a nezištnou pomoc. Děkuji hasičům, lékařům, mužům, kteří vykonali tu nejtěžší práci, ženám, které ochotně a trpělivě uklízely.

Všem, kdo se jakýmkoli způsobem zasloužili o rychlou likvidaci následků neštěstí a o renovaci mého bytu, patří mé upřímné PÁN BŮH ZAPLAŤ!

Všem vám žehnám

P. Grzegorz Puzskiewicz

CIS ADMIN
CONTENT MANAGEMENT SYSTEM

VÝKONNÝ
JEDNODUCHÝ
ATRAKTIVNÍ

VAŠE WEBOVÉ STRÁNKY OŽIJÍ
COMPLETE INTERNET SERVICES
FORTNA 43, 506 01 JIČÍN

TVORBA INTERNETOVÝCH STRÁNEK
VÝVOJ WEBOVÝCH APLIKACÍ

www.cis.cz
info@cis.cz **800 900 231**

ZÁMEČNICTVÍ
IMLAUF
LÁZNĚ BĚLOHRAD

tel.: **603 541 290**
www.imlauf.eu, imlauf@imlauf.eu

VÝROBA A MONTÁŽ
POJÍZDNÝCH BRAN
VČ. USAZENÍ
A ZABETONOVÁNÍ,
BRANEK A PLOTŮ,
VÝROBA MŘÍŽÍ

STŘECHY
Z&L Kundrát
Lázně Bělohrad

739 013 876, 731 554 243, www.strechykundrat.net

KLEMPÍŘSTVÍ
A POKRÝVAČSTVÍ
IMLAUF
LÁZNĚ BĚLOHRAD

KOMPLETNÍ REKONSTRUKCE A REALIZACE
NOVÝCH STŘECH VČETNĚ KLEMPÍŘSKÝCH
A TESAŘSKÝCH PRACÍ, VZDUCHOTECHNIKA.

tel.: **603 541 290**
www.imlauf.eu, imlauf@imlauf.eu

KABINY NA PARDOUBKU

JSOU ZBOURÁNY

Před léty, kdy byl rybník hojně využíván jako koupaliště, byly kabiny jeho logickým zázemím. Před léty musela být dřevěná křídla s převlékacími kabinkami kvůli havarijnímu stavu zbourána a zbyla jen střední zděná část, která byla využívána jako skladiště. Bohužel neustále byla terčem vandalů, kteří do ní vnikali a ničili to poslední, co z kabin zbylo. Zastupitelstvo města proto rozhodlo o jejich odstranění.

Na místě kabin bude v letošním roce vybudováno dětské hřiště, na něj naváže vycházková a odpočinková trasa okolo rybníka. Mají zde vzniknout klidná zákoutí s lavičkami a hezké pohledy. *(las)*

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA

Sbírka se letos konala ve dnech 4. - 6. 1. 2013, bylo sedm skupinek koledníků, které obcházely Bělohrad, HNV, DNV a letos poprvé tři králové zavítali také do Lukavce, Černína, Tikov a také do Dolního Javoří. Vybralo se 38.519,- Kč, což je historicky nejvíce.

Letošní sbírka byla opět zaměřena na pomoc potřebným, část výnosu je určena na nákup auta pro sociální pracovnice, které zajišťují pro sociálně slabé a znevýhodněné rodiny pomoc v oblasti péče o děti, o domácnost, řeší dluhovou problematiku a vztahy v rodině. V případě potřeby zajišťují také sociálně právní ochranu dětí. Auto bude sloužit k dopravě pracovnic do obcí kolem města Jičína. Další část případně na výstavbu vodárny v Indii v Nirmal Nagar. Vodárna má stát v oblasti, kde působí Diecézní charita Hradec Králové, už jsme tam postavili kostel, školu, pořídil se autobus pro školní děti.

Počasí bylo aprílové - sluníčko se střídalo s deštěm, teplota 7°C. Koledníci byli báječní, doprovod obětavý, zázemí na faře jako vždy.

Ing. Tomáš Jirásko

PODĚKOVÁNÍ

Na podzim loňského roku obdrželo město Lázně Bělohrad od manželů Marcely a Františka Pastorových z Toronta 23 obrazů akademického malíře Karla Dlaboly. Chtěl bych manželům Pastorovým za tento cenný dar jménem rady a zastupitelstva města poděkovat a zároveň pozvat občany a návštěvníky našeho města během letní sezony do Fričova muzea, kde budou obrazy vystaveny.

Ing. Pavel Šubr, starosta města

Z E P O BĚLOHRAD A. S.

zakoupila v druhé polovině roku výkonný mulčovač za traktor, kterým provádí údržbu okrajů polí a různých rumišť, čímž přispěje k dalšímu zlepšení vzhledu okolí našeho města. Nákup stroje byl spolufinancován Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova dle schváleného Strategického plánu LEADER MAS Brána do Českého ráje, ze kterého obdržel částku 70 tisíc korun.

Ing. Václav Dobeš

VAŠE OPTIKA

VAŠE OPTIKA

Náměstí K. V. Raise 10, Lázně Bělohrad

tel.: 777 912 594

e-mail: optika.belohrad@seznam.cz

Měření zraku očním specialistou
- optometristou

otevřací doba:

po - út 8:30 - 16:30

pá 8:30 - 14:30

so 8:30 - 12:00

Husova 22, Hořice

tel.: 608 655 028

otevřací doba:

po - st 8:00 - 12:00, 12:30 - 16:30

čt 8:00 - 12:00, 12:30 - 17:30

pá 8:00 - 12:00, 12:30 - 15:30

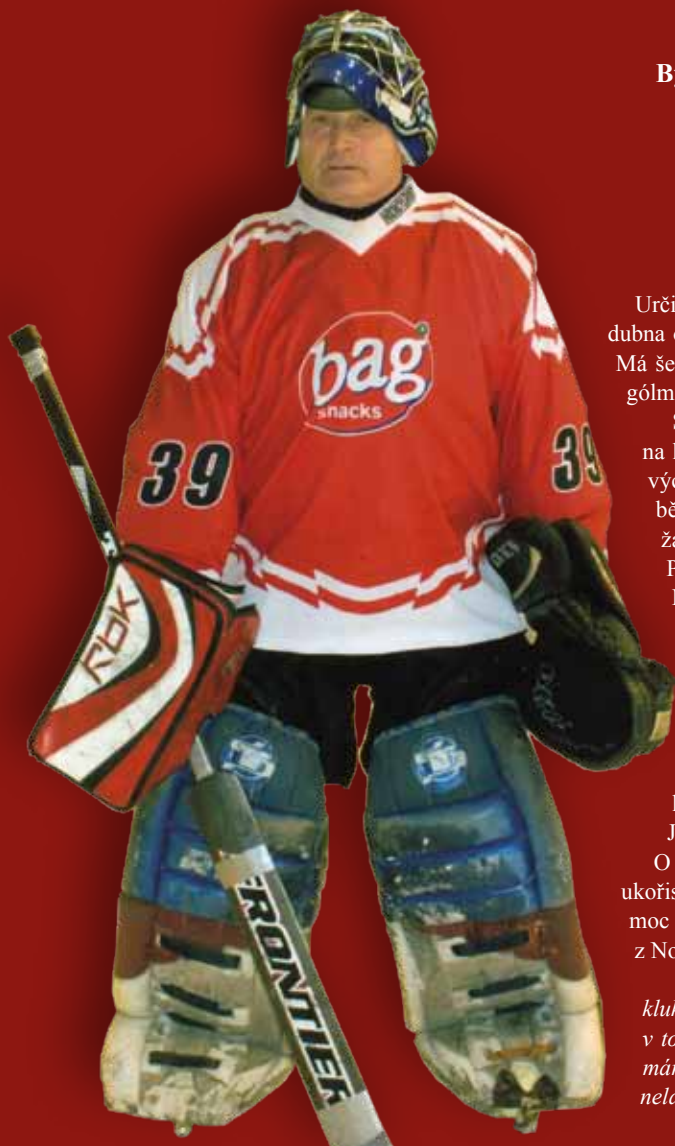
OSMINÁSROBNÝ DĚDEK

Vyrazili jsme na zimák do Nové Paky.

Byl první čtvrtek nového roku, krátce po šesté hodině večerní a tady probíhal 90minutový trénink, vlastně utkání Červení versus Modří hokejistů HC Norma Stará Paka.

V brance Červených s Haškovým číslem 39

a s nápisem BAG na prsou, to podle sponzora, výrobce brambůrek CHIPS - JIRÍ DĚDEK.

Určitě nejstarší gólman okresu a možná kraje. Loňského dvanáctého dne měsíce dubna oslavil šedesátiny. Jirka Dědek, osminásrobný dědek. A proč osminásrobný? Má šest vnoučat, jeho příjmení zní Dědek a je i přímo dědkovským hokejovým gólmanem...

S hokejem začínal na Zezuláku, rybníku v Hořeních Lánech. Byl hubený, na ledě rychlý. Pořádná šupka pukem do kotníku ho otrávil a proto si z táto-vých palčáků udělal lapačku a šel do brány. Když začal chodit do šesté třídy bělohradské základní školy, vybral si jej coby brankáře tělocvikář Mencl do žákovského mužstva. V Cerekvicích dostal odrazem pukem těsně vedle oka. Pochopitelně se hrálo bez masky a byla z toho boule jako hrom. Tu mu Bohuš Mencl zamačkával hokejkou...

Role hokejového gólmana mu do dnešního dne zůstala skoro padesát let, odpočítat musíme pouze dobu, kdy byl na vojně. Chytil za TJ Lázně Bělohrad, Sokol Lány, ČSAO Hakar Hořice, Rachot Nová Paka a nyní za HC Norma Stará Paka.

Z místních gólmanů stále uznává moderní styl Karla Vydry a z reprezentace Ondřeje Pavělce. Z rodného lánského mančafu řadí mezi nejlepší Láďu Ulrycha a Tonda a Vaška Kozlovi.

Je zajímavé poslouchat Jirku Dědka vyprávět o brankářské výstroji.

O hokejových maskách, kdy si první za pomoci kamarádů vyrobil z plexiskla ukořistěného po bouračce legendárního Franty Šťastného na Prachově. I o tom, jak moc si cení nové tmavomodré masky s hadí hlavou, kterou dostal od spoluhráčů z Normy k loňské šedesátce.

„Jednou jsme se sešli dva brankáři v šatně. Vedle mě o třicet roků mladší kluk z mančafu soupeře. Když viděl, do jaké výstroje se kširuju, tak povídá, že v tom by se on bál chyhat!“ mluví o staré příhodě Jirka a dodává: „Na půdě mám už troje staré betony a zlamané hokejky, ne ty brankářské, ty se zas tolik nelámou, ty normální, používám je jako podpěry k paprikám.“

1934

1947

1972

1975

1990

1993

1998

2002

200

založení klubu ve Staré Pace

Jiří Vávra (*1928) gólmán a významný basket

repre ve Špindlu

kvifikace o regionální ligu

zimák zničen požárem

Josef Bruk (*1935) robač, trener Domovka Hrádek

nová restaurace a láhny

postup do regionální ligu

Bohumil "Děda" Šmík

založení pr

"Stavby Cup" s Domovcem

Vraťme se ale zpátky na novopacký zimní stadión. Červení porazili Modré 5:3, když jejich první branku vstřelil šéf HC Norma Jan Vík. Dědek dostal tři branky. U té první měl najednou před sebou dva volné útočníky Modrých, druhou dostal tvrdou ranou nad lapačku, když bekům ujel nejlepší borec soupeře. Chytil trestné střelení. Třetí branku jsme již neviděli, to už jsme byli z nádherného ligového zimáku pryč. Předtím jsme se ještě zastavili na kafe v restauračce za Dědkovou svatyní.

Vedoucí Eva Žiláková nám o Normě a o Jirkovi řekla:

„Mají dobrou partu, kterou táhnou všichni Komárkovi. A Jirka Dědek? Ten si dá většinou pito a nakládá nej hermelín, slušnej kluk.“

Dívám se na světelný panel nad barem. Jsou na něm historická data hokeje v Nové Pace, který vlastně začal v roce 1934 v Pace Staré. Na panelu jsou i dvě místní legendy. Brankář Jiří Vávra a obránce ligové Tesly „Dynamy“ Pardubice Miroslav Poner (1940 - 1976). Vávra i Poner kdysi oblékali i bělohradský hokejový dres...

Jeden ze spoluhráčů Jirky Dědka nám kladl na srdce: *„Pánové, až budete psát o Jirkovi, tak nezapomeňte, že se nám nepodařilo objevit hráče, který pamatuje Jirkovy začátky, všichni jsme o dvacet roků mladší!“*

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

Jiří Dědek

SPOLUHRÁČI O JIŘÍM DĚDKOVI

LADISLAV KOMÁREK

levé křídlo s číslem 9 na dresu a zapisovatel týmu

„Za Jirku hovoří jeho výkony. Stále dobrý pozičně i technicky. Bude chytat ještě dalších dvacet let.“

JAROSLAV KOMÁREK

gólmán Normy Stará Paka

„Když vidíte, co předvádí v brance, tak nevěříte, že mu bylo sedě. V mančafiu máme čtyři brankáře, Jirka je jednička. Já bych moh bejt klidně jeho syn, je mi o dvacet miň...“

ANTONÍN BALÁŽ

pravé křídlo

„Málokdy chybuje, zkrátka dobrý.“

KAREL ERZEPKA

obránce i útočník, „jezdí“ tam, kde je třeba, hudebník - kytarista

„Jirku znám dobrých dvacet let a furt mu to chytá.“

BOHUSLAV SKOŘEPA

levý obránce, bývalý dlouholetý novopacký hokejista, druhý nejstarší hráč Normy, na dresu nosí číslo 4

„Dobrý branař už od malička. Když bude dál chytat, budu hrát taky. Jak skončí, skončím i já...“

SKLÁŘ MIROSLAV BRANDEJSKÝ

Na poslední předvánoční výstavě betlémů nešel asi pozornosti ten jediný, skleněný. Faktem je, že existují jenom čtyři a udělal je, jak se říká jako melouch, pan **Miroslav Brandejský** z Nové Paky. Náš vyspělý sklářský průmysl by si takovéto výrobky těžko mohl dovolit vyrábět oficiálně v dobách reálného socialismu. Tyto čtyři betlémy se nacházejí v Hradci Králové, v Německu (dříve v západním, tedy v SRN), v USA a ten v Bělohradě vystavený má autor doma. Není se co divit, že ho běžně nepůjčuje, sklo přece jenom není dřevo, ale materiál o mnoho křehčí. Bělohrad byl po Nové Pace teprve druhé místo, kam jej autor zapůjčil. Dál již budu psát jen o Mirkovi, jsme vrstevníci a do Bělohradu zajížděl s kamarády už jako mladík. Někdy na Pardoubek, ale častěji pryč do Bažary.

O 38 let později v listopadu 1993 reprezentoval naši vlast a naše sklo v Londýně na světové výstavě cestovního ruchu. Také tady Mírek 10 dní nad plynovým hořákem vytvářel svá díla, často za přihlížení a k úžasu stovky přihlížečích. Jednomu z nich na přání „vyšil“ pejska foxteriéra, a když s díky odmítl Angličanem nabízenou bankovku, musel mu dát alespoň svoji adresu domů! Byl pak velmi překvapen, když za čtrnáct dní přišla do Nové Paky obálka s fotkami s Mirkem na výstavě. Jeho figurky tady byly dobrým platidlem. Hostesky, jinak letušky ČSA, se o něho vzorně staraly.

Tak tedy o Mirkovi a o skle, které se stalo jeho životním osudem. Ten se začal odvíjet v roce 1950, kdy nastoupil do sklářského učiliště v Železném Brodě na obor figurky k profesoru Brychtovi. Po skončení učiliště začal pracovat ještě u soukromých firem, ty ale byly zanedlouho znárodněny, protože se začínal budovat socialismus. Velká změna nastala v roce

1964, kdy byl konečně dostavěn nový velký závod Železnobrodské sklo, kam byly soustředěny všechny sklářské obory v dané oblasti, tedy i figurkáři.

Mírek je nejen packý rodák, ale i patriot, proto by Paku nikdy neopustil. Až do roku 2003 do Brodu raději dojížděl, tedy 8 let už jako důchodce. Denně 29 km tam a 29 km zpátky s přestupem ve Staré Pace. Pro zajímavost jsem vzal kalkulačku a začal počítat pracovní dny minus dovolené a svátky krát kilometry a vyšlo mně: Za 12.700 pracovních dní najezdil vlakem cca 714.000 km. Tedy vlastně stejnou vzdálenost jako každý z amerických astronautů cestou na Měsíc a zpátky na Zemi. Ti se ale vydávali na cestu v modulech Apollo a s obřímí raketami Saturn 5. Odměnou a velkým zadostiučiněním pro Mirka je, že se v Železném Brodě ve svém oboru stal nezpochybnitelnou jedničkou. Pro firmu udělal tisíce sportovců, muzikantů i celé orchestry, tanečnice a mnoho představitelů z rostlinné a živočišné říše. Většina těch skleněných kousků se určitě dostala do mnoha zemí, kde připomínají šikovnost českých rukou a umění českých sklářů.

V roce 1955 se v pražském paláci U Hyberňů konala veliká sklářská výstava. Tady tehdy dvacetiletý Mírek Brandejský celý měsíc předváděl v areálu, jak se dělají skleněné figurky.

Miroslav Brandejský měl a stále má jednu velkou celoživotní lásku, tou je ornitologie. Už jako chlapec se seznámil s bělohradským panem Zdeňkem Klůzem, který se stal jeho velkým vzorem a rádcem. Od mládí se v sezoně líhnutí ptactva Mírek v každé volné chvíli vrhá do přírody. Vyhledává hnízda a kroužkuje ptáky. Od roku 1965 je členem pražské ornitologické společnosti a musí o své činnosti vést přesnou evidenci. Ta vykazuje 26.000 okroužkovaných ptáčat. Jeho specialitou jsou ledňáči, ťuhýci a skorci. Tou jedinou odměnou mu je, když do Prahy přijde hlášení, že byl v cizině odchycen nějaký ptačí turista s jeho kroužkem. Jako se stalo nedávno z Malorky a z ostrova Thasos. Poměrně málo hlášení chodí z Afriky, neboť tamní domorodci si z kroužků dělají ozdoby.

Na závěr ještě maličkost. Mírek je člověk zásadový, kterému nic lidského není cizí. Již 50 let neměl volný pátek. Ty všechny jsou vyhrazeny licitovanému mariáši. Nic proti tomu, kdysi jsem někde četl, že i náš bývalý prezident Antonín Novotný musel mít každý čtvrtek partu na mariáš.

Jaroslav Kugler, foto: Jan Kejval, Ladislav Stuchlík, archiv

KOSTEL NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE V MLÁZOVICÍCH

8

K
O
S
T
E
L
Y

N
A
B
Ě
L
O
H
R
A
D
S
K
U

Kostel Nejsvětější Trojice bezpečně zakotvil před staletími na mírném návrší v samém středu obce, v místě zvaném Na tvrzi. Z dávné tvrže pánů Černínů, kterou Žižka roku 1424 vypálil, zůstaly částečně zachovány klenuté sklepy, z nichž snad vycházela i tajná chodba.

Kostel byl vystavěn v barokním slohu v letech 1725 – 1731 na místě staršího kostelíka, připomínaného již v roce 1360. Věž byla přistavěna roku 1760 a opěrné pilíře k ní v roce 1790. Do věže byly přemístěny zvony ze zvonice, která stávala původně vedle kostela. Ten největší a nejstarší zvon byl ulit hradeckým mistrem zvonářským Eliášem roku 1593. Zvony se po válce opět vrátily na své místo.

Kostel je jednolodní, obdélníkový, s čtvercovým presbytářem, se sakristií po severní straně a s věží s cibulí v západním průčelí. Presbytář je sklenut klášterní osmibokou klenbou, loď je plochostropá. Vnitřní vybavení je pozdně rokokové z konce 18. století, boční oltáře s obrazy J. Scheiwla z roku 1903. Kamenná křtitelnice ve formě kalicha pochází patrně ze 16. století. Staročeskou kruchtou zdobí vyřezávané sloupky. Kostel byl v minulých letech dvakrát vykraden a přišel tak o cenné věci, o sochy andělíčků a sošku sv. Jana Křtitele, která stávala původně na křtitelnici. Podlaha je zateplena koberci, světležluté stěny krásně ladí s tmavou hnědí lavic, takže celek působí slavnostním dojmem.

Ve 30. a 40. letech 20. století byly provedeny opravy z milodárů dobrodinců. Bylo instalováno elektrické osvětlení, opraveny varhany a lustr, nevhodně umístěný nízko u hlavního oltáře, byl vyzvednut a přesunut dozadu. Další významné opravy proběhly v 60. a 70. letech. Byly oplechovány věže, opravena fasáda, varhany prošly generální opravou. Od září 1955 působilo v Mlázovicích až 25 řeholních sester, Dcer křesťanské lásky řádu sv. Vincence z Pauly. Pracovaly v Domově důchod-

ců, pomáhaly s láskou nemocným, pečovaly o kostel a zvelebily ho. Místo původní pískovcové nechaly zhotovit dlažbu kamennou, opatřily novou skříň do sakristie, zpovědnici, obětní stůl, ambon i dveře. Zakoupily nové lavice i s dodatečným vypořádáním jejich sedadel a klekátek. Sestry zde působily do ledna 1989, kdy odešla poslední z nich.

Mlázovický chrám byl svědkem mnoha velkolepých slavností. Při kanonické vizitaci 6. května 1941 tu přijalo svátost bířmování z rukou hradeckého biskupa ThDr. Mořice Píchy 101 lidí! Ke konci 20. století kostel výrazně chátral, krovy byly shnilé a střecha se propadala. V roce 2011 byla zhotovena střecha nová, což svědčí o dobré péči městečka, v jehož vlastnictví tato kulturní památka od roku 2009 je. Chystá se výměna oken, jejichž tabulky praskají, za nová, která budou zhotovena stejnou technologií jako ta původní. Chloubou mlázovického kostela je velký Boží hrob. Cenné je to, že mnohá oltářní plátna, sošky i klekátko z vnitřní dekorace chrámu byly s láskou darované odkazy a dary místních farníků i rodáků z Mlázovic. Vkusně zařízený interiér, který se leskne čistotou a svým hnědým a zlatým zbarvením tolik lahodí oku, je vlídný a útulný. Je pokojnou oázou ticha a bezpečí. Bohoslužby se konají pravidelně každou neděli.

Antonie Vanišová, foto: Jaroslav Voves, Ladislav Stuchlík

